

ZGODOVINSKI DAN V PIRANU

Nad 320 mladih evropskih violinistov in orkester salzburška "Camera" je v petek, 9. septembra preplavilo starodavni PYROS s čudovitimi Tartinijevimi akordi.

Sto - in stoletja so ozke uličice nekdanjega Pyrosa kot velika ušesa spremljala bučanje morskih viharjev, krike osvajalnih vojsk, živahne pogovore mornarjev in ribičev, tiho besedovanje ostarelih ljudi, ponočni hrup objestnih obiskovalcev tavern, bufetov in diskotek, radoživo oglašanje poletih dopustnikov, pa tudi najrazličnejše ubrane zvoke človeških grl in glasbenih instrumentov. Nikoli v zgodovini starodavnega mesteca njegovega osrčja ni preplavila tako svojevrstna harmonija

glasbenih akordov kot zadnji dan letošnjega Tartinijevega mednarodnega festivala. Iz različnih evropskih dežel zbrani mladi violinisti (nad 320 jih je bilo) so na Tartinijevem trgu povezano s koncertom salzburške "Camera academica" v piranski stolnici, predstavili šopek najrazličnejših Tartinijevih stvaritev. Vse je bilo paša za uho in oči: govorica violin pod taktirko **Boruta Logarja** in umetniška izvedba v stolnici pod dirigentstvom Sandorja Vegha. Tartinijev trg je nekaj ur dobil prostor v evropskem glasbenem svetu. Glasba je marsikoga prestavila v čas,

Nagrajenec 1. Tartinijevega festivala, 81-letni Sandor Vegh med podpisovanjem avtogramov po koncertu.

ki ga je posebej s svojim kulturnim poslanstvom ustvarjalec, upodobljen v spomeniku na sredi trga.

Navzlic nekaterim oviram so zamisel o mednarodnem Tartinijevem festivalu dobro speljali. Še en dokaz, da kultura povezuje in navezuje ljudi na sožitje, ne glede na meje. Predsednika italijanske države sicer ni bilo, je pa bil med dragimi gosti predsednik **Milan Kučan** in z njim najvidnejši preds-

tavniki sosednje dežele Furlanije - Julijske krajine.

Festival je kulturno in človeško prepletel Trst, Ljubljano in Piran. V vseh treh mestih so se zvrstile glasbene prireditve, piranski večer pa je bil njihov vrh. Za Piran je bil ta prvovrsten kulturni dogodek pravcati zgodovinski dan.

Nagrado 1. mednarodnega Tartinijevega festivala je letos dobil maestro **Sandor Vegh**, 81-letni violinist, ki

še danes vodi akademski komorni orkester iz Salzburga. S pretanjenim posluhom in virtuosnimi gestami je sam vodil svoj orkester. V pomoč mu je bil violinist soloigralec velikega slovesa **Uto Ughi**.

Prek Evrovizije je Piran stopil z velikim korakom v svet evropske glasbene scene. In tudi v srca milijonov gledalcev, ki so prek televizijskih zaslonov imeli pred sabo tudi posetnico Slovenije.

Gustav Guzej

LEA
ORGANIZACIJSKE STORITVE

Marinko Babič
s.p. Lucija

Tel/Fax: 066/70-162,
Mobitel: 0609/615-943

V ŽIVLJENJU NISMO NIKOLI POVSEM VARNI

OHRANIMO NASMEH!
Zavarujmo se pri
Zavarovalnici Triglav,
ker ji že dolgo
zaupajo tudi naši starši.

zavarovalnica triglav d.d.

mobitel

demonstracijski center TPC Lucija
Obala 112 - 114
tel./fax.: 066/71-959

Obveščamo vas, da smo na Obali odprli
nov demonstracijski center Mobitel
v katerem si lahko ogledate našo
ponudbo **mobilnih telefonov**
in kjer lahko dobite vse informacije
s področja mobilne telefonije.

MOBILNI TELEFON ŽE ZA 1.840 DEM

Najdete nas v
Trgovsko poslovnem centru (TPC) Lucija,
Obala 112- 114 v Luciji
in sicer vsak dan med 8.00 in 15.00 uro.

TURISTIČNI SEZONI NA ROB

Še malo in za nami bodo podatki o letošnji turistični sezoni. Merjena po številu turistov in njihovih nočitvah bo pomenila zagotovo pomemben korak naprej. Posledično se bo pozitivno odražala v privatnih in (še) družbenih firmah, pa tudi proračuni ne bodo ostali brez pričakovanih sredstev iz turizma.

Po drugi strani pa se bomo - prebivalci, turisti in podjetniki - spominjali letošnje sezone tudi po nekaterih manj prijetnih stvareh. Poenostavljeno, gre predvsem za problematiko prometa, hrupa in ob koncu tednov za pretirano gnečo v naših obmorskih turističnih krajih. Kaj takega si zagotovo več ne želimo. Še več. Tega si preprosto ne smemo več dovoliti - tako zaradi nas prebivalcev, kot zaradi naših gostov. (nadaljevanje na 2. strani)

Mitja Logar

OD VSEPOVSOD

Benvenuti dvojni državljani

Avgustovsko obleganje Italijanskega konzulata v Kopru za pridobitev italijanskega državljanstva je sprožilo kar nekaj vročih polemik, besed in "opozoril" Italiji, da tako pač ne gre... Naša vlada je dala vedeti, da smo z mirovno pogodbo (1947) in Osimskimi sporazumi (1975), ki sta jih sklenili nekdanja Jugoslavija in Italija-Slovenija pa je pravna naslednica - dokončno rešili vprašanje državljanstva tistih ljudi, ki so bili na dan 10. junija 1940 italijanski državljani in so imeli prebivališče na poznejšem ozemlju STO. Prosilci, slovenski državljani, so medtem potrpežljivo čakali. Nekatere formalnosti za oddajo prošnje so opravili kar v parku nekaj metrov proč od konzulata. O tem koliko jih je v resnici zaprosilo za italijansko državljanstvo (4000?) in koliko prosilcev ga bo zares dobilo, je sedaj vsekakor pregodaj govoriti. Kakšni so pravzaprav nagibi, ki "silijo" slovenske državljane (nekoč italijanske) k dvojnemu državljanstvu. Zakaj taka velikodušnost Italije? Komentarji so različni; od tega, da so to ljudje, ki so že nekoč služili italijanski zastavi in naj bi bili lahek plen v uverturi dneva "I", pa tudi, da gre za morebitne poznejše materialne koristi, da bodo skozi to hitreje postali državljani Evrope in celo, da gre za navadno prodajo duš. Na sliki: Strnjena skupina prosilcev v parku pred italijanskim konzulatom, 11. avgusta 1994 - pet dni pred rokom za oddajo prošnje za pridobitev italijanskega državljanstva.

2. obletnica prave slovenske valute

V Sloveniji si utiramo svojo pot v prihodnost tudi z lastno valuto. Po osamosvojitvi so veljali kot plačilno sredstvo tako imenovani tolarski boni, 30. septembra 1992 pa so bili dani v obtok prvi pravi tolarski bankovci. Naša valuta sicer še ni zunanje konvertibilna, zato pa je že kar notranje stabilna. Mnogi kljub vsemu svoje bilance, dosežke in načrte še vedno navajajo v markah. Tolar ni naš izum. Večje srebrne kovance (Taler), so nekoč izdajali tudi v Avstriji. Zanjega so skovali leta 1868. Kdaj srečanje na vrhu? Z našo sosedo Italijo bi se bilo treba čimprej odkrito pogovoriti in razrešiti kar lep kupček nadorečenosti. Aktualna so majnšinska vprašanja, imovina italijanskih optantov v Istri, dvojno državljanstvo, nadgradnja Osimskih sporazumov ter pomisleki Italije glede vstopa Slovenije v EU. Kaže, da bo že v začetku oktobra prišlo do srečanja na visoki vladni ravni v Italiji.

Evropa dveh hitrosti

Novica je pred nedavnim pricurljala iz Nemčije. Govori o tako imenovani Evropi dveh hitrosti. Trdno jedro znotraj Evropske skupnosti naj bi predstavljale gospodarsko močne in uspešne države Nemčija, Francija in države Beneluksa, medtem ko naj bi ostale članice EU krožile okoli jedra kot nekakšni elektroni in to vse dokler ne bi razrešile problemov notranjih javnih dol-

gov. Takemu pristopu nasprotuje sosednja Italija, ki bi se zaradi njenega ogromnega notranjega dolga znašla v "počasnejši" skupini. Čeprav gre morda za odsev sedanjega realnega stanja s katerim se soočajo v EU, bi takšna preoblikovanja in bitka za prestiž, Evropski uniji lahko prej škodila kot koristila. Slovenija ima resne možnosti, da že v tem tisočletju postane pridružena članica Evropske skupnosti, pa čeprav v "drugi ligi", zunaj trdnega jedra.

V Italiji 17 novih igralnic

Vodilna stranka Forza Italia! (Naprej Italija!) predlaga postavitev 17 novih igralnic v Italiji. V Trstu za zdaj ni predvidena nobena, pač pa v bližnjem turističnem obmorskem mestecu Lignano-Sabbia d'oro. Nedvomno, da bi realizacija takšnih namer vplivala na osip italijanskih igralcev v v Portorožu, Lipici in Novi Gorici.

Razdvajanja v vodilni italijanski stranki

Nekdanji simpatizerji vodilne Berlusconijeve stranke Forza Italia! (Naprej Italija!) so, kot je poročal Radio Trst A, ustanovili novo stranko s prav tako emocionalno nabitim imenom - Italia libera (Svobodna Italija). Ali so to sindromi nove razdvojenosti in politične krize v Italiji?

Seks pri hitrosti 100 na uro - trije mrtvi

Zgodilo se je v Nemčiji. Časnik Bild je objavil novico o nedavnem tragičnem dogodku na avtocesti. Mlada zaljubljenca sta se šla ljubezenske igrice kar med vožnjo. Fant je izgubil oblast nad vozilom, ki je nato je prebilo varovalno ograjo in z vso silo treščilo v nasproti vozeči avtomobil, v katerem se je peljal nič hudega sluteči moški. Vsi trije so bili na mestu mrtvi.

(nadaljevanje s 1. strani)

O takih (in drugih) vprašanih sodobnega turizma je razmišljal švicarski turistični strokovnjak Jost Krippendorff v knjigi "Potujoče človeštvo" pred okroglimi desetimi leti. V njej med drugim ugotavlja, da se turizem včasih kaže tudi v manj prijazni luči, tako v odnosu do ljudi, kot do okolja. Vendar takoj pribije, da alternativna sodobnemu turizmu enostavno ne more biti neobstoja turizma. Ker je turizem za mnoge življenjskega pomena - tako za tiste, ki potujejo, kot za tiste h katerim se potuje - je potrebno slediti pozitivnim stranem turizma. Skratka, potrebno je razvijati in posodabljanje take oblike turizma, ki bodo prinašale največ koristi vsem sodelujočim - turistom, njihovim gostiteljem, turističnim podjetjem - vendar tako, da to ne bo povezano z nesprejemljivimi posledicami za okolje in za prebivalstvo. Po ugotovitvah citiranega avtorja je najvišji cilj turistične politike "zagotovitev optimalne zadovoljitve različnih turističnih potreb vseh ljudi znotraj usposobljenih organizacij in v ohranjenem okolju ob upoštevanju interesov prebivalstva turističnih območij".

Da k takšnemu cilju težimo že dalj časa tudi pri nas, nam kažejo med drugim:

- v letu 1992 v Obalno-Kraški turistični poslovni skupnosti, nato pa v skušini občine Piran sprejetem dokumentu "Turistična promotivna politika Portoroža", ki temelji na razvojnih programih turizma v občini in območju;

- zavedanje o pomenu sodobnih turističnih znanj; na osnovi študije "Oblikovanje profila strokovnjaka za področje gostinstva in turizma", ki je bila izdelana na pobudo tukajšnjega turističnega gospodarstva v letu 1990, začena v letošnji jeseni v Portorožu s predavanji višja hotelirska in turistična šola;

- letos je bila tudi v slovenskem parlamentu opredeljena strategija turizma Slovenije; znotraj nje je kot pomemben sestavni del območje morje-kras; bistveni cilj strategije je dvig kakovosti slovenskega turizma;

- v pripravi je t.i. marketing plan turizma Slovenije in njenih (štirih) turističnih območij; eno teh je regija morje-kras; omenjeni plan na osnovi ugotovljene specifične ponudbe posameznih območij vsebuje nekaj značilnih turističnih izdelkov za trženje ustreznim ciljnim skupinam potencialnih turistov;

- pri koncu so priprave za vstop Slovenije v Evropsko fondacijo za ekološko vzgojo, znotraj katere je projekt "Modra zastava"; tudi tu je bila spričo zavedanja pomena zaščite okolja naša pobuda;

- v pripravi so aktualizirani prostorski plani naših občin, ki ciljajo k razbremenjevanju okolja in k razreševanju ugotovljene prostorske problematike;

- pomembno za obravnavanje vprašanje sodobnega "mehkega" turizma je tudi preoblikovanje hotelskih podjetij območja; le-ta iz organizacij prilagojenih dosedanemu turističnemu povpraševanju sledijo sodobnim trendom, kar v bistvu pomeni približati se turistu-gostu kot človeku - subjektu; velja ugotoviti, da so v pomembnem delu naših hotelskih firm že blizu temu cilju.

Pa še to - prepričan sem, da imajo v približevanju prej citiranemu cilju turistične politike pomembno vlogo turistična društva. Gre za njihovo poslanstvo informiranja in širjenja interesa med prebivalci za splošen dvig kakovosti turizma. Seveda je to zahtevna, vendar dolgoročno naloga spreminjanja miselnosti ljudi, ki se dobro obrestuje.

Letošnja sezona pa zavezuje vse, ki smo vključeni v sooblikovanje celovite turistične ponudbe, najprej v proučitev vzrokov njenih negativnih strani, nato pa v sprejem nalog za njihovo odpravo: tistih do prihodnje turistične sezone in onih, ki zahtevajo dalj časa in več denarja.

Naj se na koncu ponovno poslužim J. Krippendorffa, ki v poglavju o strategiji spreminjanja turizma pravi približno takole: kaže se možnost za boljši turizem. Pomembno je zainteresirati čim več ljudi, ki se jih ta tiče in jim pomagati, da osvojijo novo, kritično zavest. Želimo si kakovostnejši turizem. To se ne da doseči preko noči in preprosto z rušenjem sedanjega stanja, pač pa z njegovim postopnim spreminjanjem. Dosegati učinke z malimi koraki v pravi smeri.

Torej ne "vojna napoved", pač pa, kot to utemeljeno predlaga v poletni številki "Primorskega utripa" g. Marjan Gaber, za boljše sodelovanje med občani in turizmom.

Mitja Logar

INVITA d.o.o.
Podjetje za promet
z nepremičninami
Lucija, Obala 105, 66320 Portorož
Tel./Fax.: 066 70-584

**Prodajate, kupujete,
oddajate ali najemate
HIŠE - STANOVANJA
POSLOVNE PROSTORE
LOKALE - ZEMLJIŠČA?**

Pokličite nas.
Uredimo tudi ustrezno
dokumentacijo.
Adaptiramo hiše, poslovne
prostore, stanovanja.
INVITA d.o.o.

**PROMET
Z NEPREMIČNINAMI**

ŠIFRA

dipl. oec.
Ivan Konstantinović
Sončno nabrežje 14
66310 IZOLA
tel./fax. 066/63-211

**STANOVANJA - HIŠE - PARCELE
POSLOVNI OBJEKTI - PROSTORI
PRODAJA - NAKUP - ZAMENJAVA**

Tik pred zdajci PUP ZA ČRNE GRADNJE

V zadnjih številkah "Primorskega utripa" smo bralke in bralce že obveščali o pripravi prostorsko-ureditvenih pogojev za sanacijo degradiranega prostora (PUP).

Ta prostorski akt obravnava tista območja občine, ki so degradirana zaradi nedovoljenih posegov v prostor - črnih gradenj, ki so jih investitorji prijavili na osnovi določil sprememb in dopolnitev Zakona o urejanju naselij in drugih posegih v prostor.

Na ozemlju celotne Slovenije je bilo na osnovi teh določil prijavljenih 9055 črnih gradenj. V občini Piran je bilo prijavljenih 372, predlog PUP za 129 črnih gradenj ne dopušča legalizacije. Za ostale prijavljene primere, pa dopušča možnost legalizacije, vendar v večini primerov le ob zadostitvi sanacijskih pogojev.

Ozemlje občine Piran ima zaradi svojega izredno dragocenega prostora poseben pomen tako za lokalno skupnost, kot tudi za vse državljane Slovenije. Hkrati pa je prav ta prostor tarča posameznikov, ki izkoriščajo pravni nered in neučinkovitost državnih organov za pridobivanje protipravno pridobljenega premoženja. Zato je Skupščina občine Piran zahtevala, da se pri sanaciji stanja kot osnovno izhodišče upošteva razbremenjevanje okolja.

Na tej osnovi izdelan predlog prostorskega akta, ne dovoljuje legalizacije za kar dobro tretjino črnih gradenj (slovensko povprečje znaša le približno 3 % nelegaliziranih črnih gradenj). Črnograditelji,

katerih posegi niso predvideni za legalizacijo, so pritisnili na vlado republike Slovenije, ministrstvo za okolje in prostor in javne medije. Zato je Ministrstvo za okolje in prostor, ki je zadolženo za potrditev PUP izdelanih na občinah posvetilo "piranskemu aktu" še posebno pozornost. Ugotovilo je, da je akt izdelan v skladu z zakonom in navodili ter, da je kvalitetno pripravljen.

Tako pripravljen predlog PUP je bil predložen Skupščini občine Piran v sprejem. Kot smo bralce že obvestili, je občinska seja odpadla zaradi nesklepčnosti.

Če skupščina občine ne sprejme PUP za sanacijo degradiranega prostora do 10. 7. 1994 Vladna uredba za sprejem tega akta pooblašča Vlado Republike Slovenije. V uredbi ni natančno določeno, da se določilo uredbe upošteva tudi v primeru, če občinska skupščina ne sprejme akta, ker se ni pravočasno sestala, Ministrstvo za zakonodajo je predlagalo sprejem nove uredbe. Z njo je vlada Republike Slovenije pokrila tudi to pravno praznino, ki se tiče kar 28 slovenskih občin.

Pričakujemo, da bo vlada Republike Slovenije v septembru obravnavala in sprejela ta akt za vseh 28 občin. Takrat bo s tem dana osnova za izdelavo potrebne dokumentacije in pridobitev dovoljenj, s katerimi bodo investitorji lahko legalizirali vse črne gradnje, ki so v PUP predvidene za legalizacijo.

ŽARE LIPUŠČEK

NA PRAGU VELIKIH SPREMENB

Letošnja glavna turistična sezona je potekala v znamenju povečanega obiska individualnih gostov in nervoznih zastojev na cestah. Je bila "strategija" razvoja množičnega turizma na Obali pravilna?

Slovenija je končno prebila zid nezaupanja in tuji turisti se ponovno vračajo v naše lepe kraje. Ne v skupinah - z avtobusi, kot smo bili vajeni pred leti - in temu primerno gradili našo ponudbo. Prihajajo posamično, za kratek čas, zahtevajo vedno več, nočejo biti le gole številke. Skrb za ekologijo, sprostitve, mir, izvirnost in kakovostna postrežba, so postali glavni aduti naše ponudbe. Turistično kolesje se žal ponekod še obrača po starem, kot da ne gre za spremembe evropskih razsežnosti. Ali je na pohodu individualni turizem in - ali smo nanj pripravljeni?

Množični turistični obisk individualnih gostov v glavni sezoni (julij - avgust) in dobre napovedi za september, vliva upanje na boljše čase, hkrati pa poraja nova in nova vprašanja, ali smo z našo ponudbo in ustaljeno prakso na pravi poti. Velik problem ostajajo znane "luknje" v pred in posezoni ter mrtva zimska sezona na slovenski Obali in Krasu. To so sicer stalno prisotni dejavniki, ki se jih turistični delavci še kako zavedajo. Čarobne palice kako razpotegniti turistično sezono čez vse leto še, kot vse kaže, ni.

Usmeritve k individualnemu turizmu?

"Individualni gostje so zelo dobrodošli, vendar se zavedamo, da brez agencijskih ne bomo mogli napolniti naših hotelov", je povedal **Ivan Silič**, vodja prodaje Metropol hotelov. Takšno je pač ustaljeno prepričanje (in praksa), saj trenutno, čeprav iščejo, ne najdejo drugačne formule v ponudbi s katero bi pritegnili več

gostov zunaj poletne sezone, ko večina gostincev nima dela. Očitno, da tudi turistična infrastruktura, ki je na slovenski Obali ni malo in je bogata, ni dala vsega od sebe, ali pa je gostinski delavci niso znali pravilno vključiti v svojo ponudbo. Enotne predstavitev Slovenske riviere kot prepoznavnega obmorskega turističnega kraja z zanimivo ponudbo in novostmi, s katerimi bi zares pritegnili večje število individualnih gostov, žal še vedno ni dovolj.

Bolj enakomerna časovna razporeditev turistične sezone bi sama po sebi razrešila številne probleme s katerimi se soočajo domačini in turisti, ko se v nekaj dneh glavne turistične sezone drenjajo in iščejo svoj prostorček pod soncem. Glavna meseca julij in avgust za mnoge turiste nista čas prave sprostitve. Preobremenjenost poraja "turizem nervoze" kar ni dobra stvar - ne za turista, ne za domačina. Posledice se ponavadi kažejo, v naslednji sezoni. Gostinski in turistični delavci si bodo zagotovo vzeli posezonski čas in dobro pretehtali vse letošnje vzporedne neljube dogodke in doživljanje in prišli na dan z usklajeno in zanimivo ponudbo na podlagi katere bi uresničili cilje bolj enakomernega celoletnega poslovanja. Nedvomno, da se prav tukaj skrivajo ogromne rezerve, ki bi jih kazalo izkoristiti. Teoretično bi lahko samo v piranski (še vedno), največji turistični občini v Sloveniji, dosegli letno okoli 6 milijonov nočitev. Letos jih bomo po nepopolnih ocenah našli približno 1,2 milijona. To naj bi predstavljalo precejšnje, 20- odstotno povečanje turističnega obiska. Preprosti izračuni kažejo, da letne nastanitvene zmogljivosti v piranski občini niso zasedene več kot 20-odstotno.

Kot pravi **Ivan Silič**, za letošnji nekoliko boljši obisk v glavni sezoni ne gre iskati zaslug pri

kašni uspešni velepromociji države. Predvsem gre za propagando od ust do ust, trud delavcev v prodaji in dejstvo, da se mnogi turisti vendarle zopet vračajo. K podaljšanju letošnje turistične sezone je vsekakor precej prispevalo tudi izredno lepo vreme. Čeprav je treba takoj dodati, da se je doba bivanja gostov nekoliko skrajšala. V Metropol hotelih bodo letos zabeležili precej boljši obisk in uresničili prodajne cilje, vendar še vedno ne bodo dosegli števila nočitev iz leta 1990 (- 15 %). V strukturi prenočitev zavzemajo prvo mesto Slovenci. Zadovoljni bi bili, če bi v kratkem dosegli enako razmerje med domačimi in tujimi gosti, torej vsaj 50:50. S hvaležnostjo gledajo tudi na dejavnost Casinaja, saj zabeležijo tako veliko več prenočitev italijanskih gostov kot sicer. Čutijo pomanjkanje koordinirane akcije in usklajevanja interesov v turistični občini Piran. To kar se je letos dogajalo v Portorožu ni najboljša reklama za turistični kraj, pravi **Ivan Silič**. Poleg tega jih skrbi vedno večji konflikt med turizmom v kraju in prebivalstvom.

"Še vedno orjemo ledino"

Janez Sterle, asistent manager v prodaji Hotelov Bernardin trdi, da tujci še vedno malo vedo o Sloveniji. Kljub vsemu postaja podoba naše turistične dežele vse bolj prepoznavna. Beležijo največjo rast prenočitev gostov z nemškega tržišča. Tako bodo letos v strukturi vseh nočitev Nemci zasedli prvo mesto kar štejejo za izreden uspeh! Števila prenočitev iz predvojnega leta 90 ne bodo dosegli, veselijo pa se ugodnega finančnega zaključka. Pravkar so se vrnil s potovanja iz Nemčije in z velikega srečanja RDA v Koelnu. Prve ocene za turistično sezono 1995 so ugodne. Ob tem omenja vzhodnonemško emitivno turistično tržišče, ki ni nič manj zanimivo in predstavlja pravi rezervat za plasma naše

Spoštovane volilke in volilci,

Zakon o denacionalizaciji je bil sprejet oktobra 1991. To je bil pri zakon s področja lastninskega preoblikovanja, sprejet kljub strokovnim pomislekom, v želji, da se proces lastninskega preoblikovanja začne čimprej. Praktično uresničevanje zakona je pokazalo, da ima dejansko mnoge slabosti, in da ga je potrebno dopolniti in spremeniti. Konzorcij zavezancev za vračilo podržavljenega premoženja je pripravil predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji in javno pozval volilce, da ga podpro.

V predlogu zakona se Konzorcij denacionalizacijskih zavezancev zavzema za:

- ponovno oceno vseh gospodarskih in socialnih posledic denacionalizacije

- odgovornost denacionalizacijskih upravičencev, da z vrnjenjo lastnino ustvarjajo nova delovna mesta

Zaradi načina izvedbe denacionalizacije je oteženo poslovanje podjetij, v mnogih primerih delavci ostajajo brez dela.

Združena lista socialnih demokratov je že ob sprejemanju zakona opozarjala na nesprejemljivost rešitev, po katerih naj bi se izvajala denacionalizacija v Sloveniji. Izkazalo se je, da povsem upravičeno. Način izvedbe denacionalizacije je privedel do tega, da je kmetijstvu in gozdarstvu že prizadejana ogromna škoda. Veljavni zakon o denacionalizaciji omogoča vračanje v naravi tudi tam, kjer prihaja zaradi tega do ukinjanja dejavnosti in delovnih mest. Brez realnega povračila jemlje podjetjem tudi tisto lastnino, ki so jo ta kupila po tržnih cenah.

V Združeni listi socialnih demokratov smo mnenja, da je potrebno ponovno oceniti položaj denacionalizacijskih upravičencev - vključno s cerkvijo. Ponovna preučitev naj velja tudi za obveznosti podjetij, ki posedujejo denacionalizirano premoženje. Ta trenutno nosijo materialno breme za popravilo krivic, ki jih sama niso povzročila. Nejasne so tudi določbe zakona glede pravice do odškodnine v primerih, ko je bila ob denacionalizaciji delna odškodnina že poravnana. Določbe zakona pomenijo neposredno odškodovanje družbene lastnine ter vseh državljanov in državljanov Slovenije, ko priznavajo vračanje brez nadomestila denacionalizacijskega upravičenca tudi v primeru, ko je sedanja vrednost vrnjenega premoženja do 1/3 večja od njegove vrednosti ob denacionalizaciji.

Spoštovane volilke in volilci, vse naštetu terja oceno zakona ter njegove spremembe in dopolnitve. Krivice nepoštene in na ideoloških temeljih zasnovane nacionalizacije ne moremo popraviti z novimi krivicami. Da pa bi pri tem uspeli potrebujemo vašo podporo. Gre za vašo podjetja in vašo delovna mesta, za vaše delo v preteklosti in za prihodnost vaših otrok.

Predlagatelji Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji morajo do 21. X. 1994 zbrati 5000 podpisov v podporo predloga. Le tako bo lahko obravnavan v državnem zboru.

Vabimo vas, da tudi vi s svojim podpisom podprete pobudo Konzorcija zavezancev za vračilo podržavljenega premoženja. Oglasite se na sedežu OBČINSKE ORGANIZACIJE ZDRUŽENE LISTE SOCIALNIH DEMOKRATOV, kjer boste dobili potrebne obrazce in vse informacije.

Vsem tistim volilkam in volilcem, ki bi se radi odzvali našemu vabilu naj povemo, da je sedež OO ZLSD v PIRANU, Župančičeva ulica 14/II. Vaš obisk v podporo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji pričakujemo vsak ponedeljek, sredo in petek od 8.00 - 12.00 ure in v popoldanskem času vsako sredo od 14.00 - 17.00 ure.

OO ZLSD PIRAN

cppu

ponudbe. Še vedno orjejo ledino in morajo prepričevati nezaupljive potencialne goste, da Slovenija ni Jugoslavija, še manj Slavonija, da je to varna dežela, daleč proč od balkanske vojne vihre...K nam prihajajo gostje nižjega premoženja razreda in jim mnoge stvari niso povsem jasne. Razpotegniti sezono čez vse leto? Menim, da za kaj takega na Obali ni velikih možnosti. Nekatere recepte pa vendarle imam. Prilagajati se moramo evropskemu načinu življenja, navadam, času dopustov. Še dolgo bodo namreč dopusti v Avstriji, Nemčiji, Italiji, Veliki Britaniji tisti dejavnik, ki bo "reguliral" našo turistično sezono. Zadoljiti bi se morali z nekakšnim turističnim mixom: individualni in agencijski gosti. Našo

strategijo, ki je jaz v praksi ne opažam, morda je le na papirju, bo treba obrniti v smer pridobivanja individualnih gostov in temu primerno prilagoditi vse ostalo. Zamisliti bi se morali o naši ponudbi, o trženju lastnega produkta. Ali imamo lokale za kakovosten sprejem individualnih gostov? Ali imamo poleg kitajske, madžarske, italijanske, tudi slovensko kuhinjo s tipičnimi, našimi izvirnimi jedmi, kar si večina gostov nemara tudi želi? Letošnji strahovit dvomesečni pritisk na Obalo, zlasti Portorož, prometni zamaški ob vikendih, "udar" na okolje, vse to je resno opozorilo za iskanje drugačnosti v naši turistični ponudbi.

FK

NE ZDRAVIMO, NORMALIZIRAMO BIOSISTEM

Prof. dr. Vladimir Grig: Realne poti do zdravljenja AIDS-a in raka.

Na spomladanski razstavi v Londonu o strategiji tehnološkega razvoja XXI. stoletja so obravnavali izsledke in perspektive bioenergetike. Prof. dr. Vladimir Grig, ustanovitelj mednarodnega instituta za bioenergetiko in bioenergotehnologijo, ki deluje pri nas v Luciji, je na razstavi s knjigo **BIOENERGOTEHNOLOGIJA** zbudil veliko zanimanje. O njegovem delu in raziskovanjih gre glas tudi v slovenski širši javnosti. Znanstveniku smo zastavili vprašanje, kaj je bistvo njegove bioenergetske metode.

"Zdravljenje z bioenergijo si predstavljajo ljudje kot prenašanje energije s polaganjem rok. Dlje časa sem se ukvarjal z ljudmi, ki delujejo na ta način. To so osebnosti z visokofrekvenčnimi bioenergetskimi valovi, tudi do 30.000 Megahertzov (Džuna v Rusiji). Z njo lahko vplivajo na ljudi z nižjo frekvenco, s polaganjem rok lahko začasno umirijo bolečine.

Z mojo metodo ne zdravimo, pač pa normaliziramo biološki sistem, ki je osnova vsega živega v ljudeh, živalih ter rastlinah. Za normaliziranje biološkega sistema je treba najti najprej vzrok, zakaj ne deluje ali je porušen. Medicina zdravi posledice, n.p.r. pri gangreni odstranijo obolen dele, ki so posledica porušenega biosistema v telesu. Z amputacijo zunanji znak porušenega sistema odstranijo, če pa ostaja notranje neravnovesje, se bolezenski znaki znova kažejo.

Skonstruiral sem posebno računalniško napravo, s katero lahko ugotovim vzroke za porušeni bioenergetski sistem. Pri ljudeh skušamo normalizirati biofizikalne in biokemične procese. V prvi fazi skušamo normalizirati prebavo. Po mojem patentu pridelana voda "VITA" (bazična voda OH-) in "MORTE" (kislota H+) pripomore do normalizacije prebave v treh do štirih dneh. V naslednjih sedmih dneh s kombiniranim pitjem vode ter posebno napravo ("Vita-bioenergostimulatorjem") ki deluje na osnovi človekove energije brez baterije, dieto ter telesno aktivnostjo dosežemo biološko ravnovesje in normaliziranje biosistema."

Temelj v celicah

Gre torej za biokemične procese v celicah?

"Človeško telo je sestavljeno iz 6 - 70 odstotkov vode, 87 različnih elementov, glavni so vodik, kisik, ogljik, kalij, natrij, klor, fosfor,

kalcij, magnezij in železo. Celice, so nekakšni motorji bioenergije v telesu. V sekundi poteka v njih okoli 3 bilijone kemičnih reakcij. Pri vseh sta upletena kisik in vodik. Celica je čudovita tovarna. Ameriški znanstveniki so izračunali, da bi bil za delo, ki ga opravlja celica, potreben biokemični laboratorij na površini enega hektarja, ki pa bi vedno šele opravil sedmino dela celice.

Če procesi v celici ne potekajo normalno, se zruši ravnovesje podsistema in celotnega organizma. Bistvo moje metode je uravnovežiti potencial celice in normalizirati biokemične procese.

Praktično in teoretično preverjanje metode

Izdali ste več knjig o svoji metodi.

"Temeljno moje delo je "Bioenergetika". To je učbenik, ki ga uporabljajo na šestnajstih univerzah po svetu. Od leta 1990. so izšle štiri izdaje v Londonu, Odesi in Portorožu (v ruščini, angleščini, nemščini in slovenščini).

Drugo moje delo je "Bioenergoterapija". Izšla je v osmih svetovnih jezikih v Londonu, Odesi, Varšavi in lani v Portorožu. V pripravi imam novo delo "Bioenergokibernetika". Glavni predmet razgovorov na razstavi v Londonu pa je bila knjiga "Bioenergotehnologija", ki je vzbudila zanimanje kot metoda prihodnosti, to je XXI. stoletja."

Temelj vaše metode je normaliziranje procesov v celici. Velja to za človeški, živalski in rastlinski svet?

"Za vse. Naši eksperimenti so pokazali, da je mogoče vplivati na ravnovesje in sinhroniziranje procesov v celicah ljudi, živali in tudi rastlin. (V poskusnem tunelu so bili tartufi godni za pobiranje v poldrugem letu; ta rast sicer traja sedem let. Šampioni, gojeni po tej metodi, so bili godni za pobiranje že v dveh tednih, sicer "dozore" v petih tednih. V njih pa je petkrat manj nitratov kot pri normalnem gojenju.)"

Senzacionalno odkritje?

Bi bilo mogoče z uravnoveženjem biosistema najti pot do odpravljanja vzrokov za bolezni kot sta aids in rak?

"Da, tudi". "Po moji metodi so bili v številnih primerih z normaliziranjem biosistema odstranjeni vzroki bolezni. (Diabetes, bolezni radioaktivnega sevanja, gangrena, luskavica in druge.) Tudi za aids in raka je vzrok porušeno ravnovesje procesov v celici. Torej (in pri nekaj rakavih bolnikih sem za to dobil potrdilo) je v začetnem stadiju ravnovesje biosistema pogoj za ozdravitev. Seveda k temu spada tudi kultura življenja, prehrane, poraba energije, protitukrepi za različne vplive.) Kultura našega življenja je na izredno nizki ravni. Marsikaj je odvisno od genetske dediščine, toda levji delež pri tem je bioenergetsko uravnovešanje."

Je to napotilo za dolgo, zdravo življenje

"V knjigi Zdravje in dolgo življenje," sem dal podnaslov "Skriposti večne mladosti," (izdano v Portorožu 1993). V njem sem prikazal primer zdravnika, ki je osem in pol let hodil s palico, potem pa z uporabo moje metode z dietno prehrano in aktivnostjo, postal prvak sveta v maratonu za svojo kategorijo. (Dr. Peter Korop, Moskva).

In načrti za bližnjo prihodnost?

"Že skoraj dve leti živim v Luciji. Lani sem ljudem na občini predstavil štiri projekte. Eden izmed njih je zamisel o ureditvi biološkega centra "Vita mare". V njem naj bi bilo mesečno srečanje znanstvenikov in drugih potencialnih interesentov bioenergotehnologije z vsega sveta. Tu naj bi bile razstave, šole in tečaji. Za turizem bi to lahko pomenilo izredno celoletno poživitev, ki bi navrgla do 2 milijona dolarjev dohodka letno. Zaposlili naj bi okoli 300 ljudi, izdajali naj bi svetovni bioenergetski časopis "Bioenergetika", ki naj bi stalno prezentiral to nosilno znanost XXI. stoletja. Center naj bi bil žarišče za razvijanje kulture življenja, za razvijanje miselnosti in navad, za ekološko najustreznejše ravnanje, da bi ljudje bolje, bolj zdravo in tudi bolj dolgo živeli."

Gustav Guzej

1. septembra je bila v Kranju, v Ul. Staneta Žagarja 3, nenavadna tiskovna konferenca. V svojem stanovanju je Tone Engelman predstavnikom tiska predstavil svoj primer zdravljenja po metodi prof. dr. Vladimirja Griga.

Dve desetletji je болоval za sladkorno boleznijo. Pred nekaj leti so se pojavili na nogah znaki gangrene. Na desni nogi so mu morali amputirati prst. Bolezen pa se je širila. Zdravniki so mu svetovali amputacijo spodnjega dela noge. Tone Engelman je slišal za metodo dr. Griga. Po njegovih napotkih in z njegovimi pripomočki je v nekaj mesecih dosegel, da je v nogah odmrlo tkivo prerasla zdrava koža. Potem, ko je pred začetkom zdravljenja po tej metodi, hodil le še z berglami, lahko hodi zdaj brez njih.

Na sliki Toni Engelman, ob njem prof. dr. Vladimir Grig.

**V ŽIVLJENJU NISMO NIKOLI
POVSEM VARNI**

OHRANIMO NASMEH!

**Zavarujmo se pri
Zavarovalnici Triglav,
ker ji že dolgo
zaupajo tudi naši starši.**

zavarovalnica triglav d.d.

Začelo se je novo šolsko leto in s tem tudi čas, ko je potrebno razmisliti o varnosti vaših otrok.

V Zavarovalnici Triglav smo tudi letos skrbno pripravili nezgodno zavarovanje otrok in šolske mladine.

Sklepanje zavarovanj poteka v razredih oz. vzgojno - varstvenih skupinah.

Novosti, ki vam bodo zagotovo olajšale odločitve, da tudi letos zavarujete vašega otroka;

- * visoke zavarovalne vsote ob velikem obsegu zavarovalnih nevarnosti;
- * dostopne zavarovalne premije;
- * možnost odloga plačila.

Našim zavarovancem dajemo za nezgodno zavarovanje šolskih in predšolskih otrok 10 % pusta. V kolikor imate šoloobvezne otroke ali otroke v vrtcu in se za zavarovanje odločate, so vam na razpolago štiri različne zavarovalne vsote s pripadajočo premijo. Odločite se za najprimernejšo!

**Zavarovalnica Triglav d.d.
POSLOVNA ENOTA KOPER**

naše morje

NEVIDNI PREBIVALCI MORSKEGA DNA

Tam, kjer kopalci pod morsko gladino z boso nogo otipamo pesek ali mehki ugrezajoči se blatni mulj, le malokdo ve za živa bitja. In vendar skoraj vsak kvadratni centimeter mulja dobesedno vre od življenja. Število drobnih, prostemu očesu večinoma nevidnih organizmov pa gre v stotine in tisoče. To je poseben, a ljudem na sploh malo znan in prostemu očesu skoraj neviden svet t.i.m. meiofavne (meiobentos), ki jo predstavlja jo živali (mnogoceličarji) velikostnega razreda od 50 tisočink tja do 1/2 ali največ do 1 mm.

Življenjsko okolje meiofavne je torej mehko morsko dno. Organizmi v pravem pesku žive "intersticijsko", to je v medprostorih peščenih zrn, lahko tudi več kot meter globoko pod površino peska. Tak tip meiofavne se po načinu življenja in telesnem ustroju močno razlikuje od meiofavne, ki koplje rove oz. ri je v neporoznem kompaktnem glinastomuljastem dnu, kakršen prevladuje pri nas v Tržaškem zalivu. Zato je taka meiofavna omejena le na nekaj cm (največ 1 dm) debel površinski sloj dna, kamor še lahko prodre kisik in svetloba.

Glavna značilnost - množičnost

Število organizmov na kvadratnem metru dna neredko presega milijon. Seveda pa gostota meiofavne prostorsko in časovno zelo niha. Zimske gostote so neredko za 2/3 nižje od poletnih. Življenjska doba teh organizmov je nadvse kratka: od nekaj tednov do največ dveh mesecev. V letu dni se izmenja lahko nad 10 generacij. Horizontalna prostorska razporeditev meiofavne, njena gostota, je zelo neenakomerna in se na površini od centimetra do centimetra naglo spreminja. To značilnost imenujemo mozaičnost.

Hrana za večje organizme

Zaradi svoje gostote in zaradi majhnosti organizmov je meiofavna pomemben vir hrane za večje organizme (makrofavna), to je tiste, vidne že s prostim očesom. Tak pretok energije je posebno izrazit v plitvih obalnih bentoških združbah, kjer se avtohtona organska snov alg in morskih trav preko organskega detrita

(odmrlih alg in trav) in detritofaga meiofavne pretvarja na višje trofične nivoje. Preprosteje povedano: drobir je hrana meiofavni, slednja pa ribam in večjim rakom. Za razliko od tistih organizmov meiofavne, ki vse svoje kratko življenje ostajajo v že omenjenem velikostnem razponu (permanentno meiofavna) pa (običajno) manjši delež predstavljajo mladostni stadiji makrofavne, v katero se ti organizmi razvijajo ko "odrasejo". Pretežni del te slednje (t.i.m. temporarne) meiofavne se prehranjujejo plenilsko in tako potekajo (predacijski) roparski regulacijski procesi tudi znotraj meiofavne same.

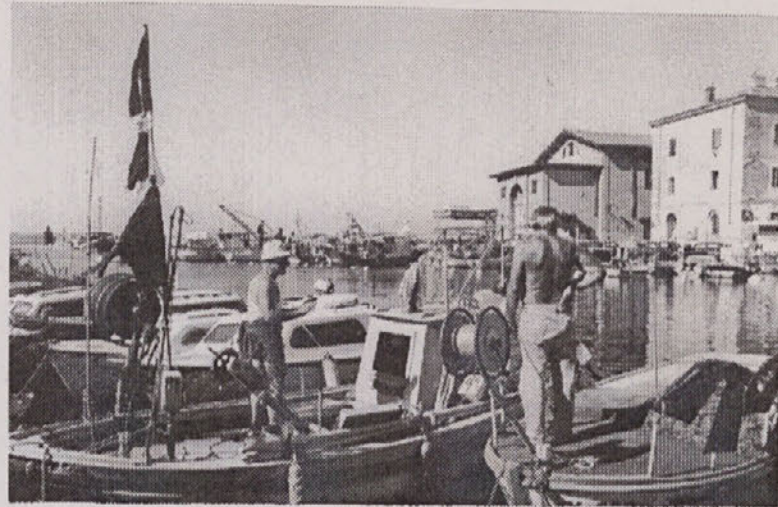
Pestrost brez primere

Medtem ko v t.i.m. mikrobentos uvrščamo samo bakterije, diatomeje in živalske enoceličarje, pa pravo (permanentno) meiofavno sestavljajo organizmi zareds številnih skupin kot so zlasti neparazitske, prosto živeče vrste glist (nematodi), številne skupine črvov mnogoščetincev (poliheti) in maloščetincev (oligoheti), nadalje kopepodni in ostrakodni rakci, ter še cela vrsta skupin, ki jih poznamo pod imeni kot gastrotrih, turbelarji, ciliati in foraminifere, kinorinhi, gnatostomolidi, tardigradi, nemertini in arhianelidi. Med manj pomembne, a neredko prisotne sestavine meiofavne prištevamo še nekatere ožigalkarje - antozoje in hidroide ter plaščarje.

Nepogrešljiv člen bioloških raziskovanj morskega dna

Raziskovanja meiofavne so danes torej nepogrešljiv člen vsakih širše zastavljenih bioloških raziskovanj morskega dna. Študij meiofavne je pomemben za razumevanje transporta organskih snovi, prehrambenih vezí in procesov, a tudi za raziskovanje in preprečevanje škodljivih pojavov onesnaženja v morju. Zaradi majhne telesne velikosti in kratke življenjske dobe je meiofavna občutljivejša na strese v okolju in potemtakem boljši indikator le-teh kot pa makrofavna. S spoznavanjem strukture združb meiofavne pa so ta raziskovanja tudi koristen prispevek k širjenju znanja o naši naravni dediščini.

Dr. Borut Vrišer

NA STEŽAJ ODPRTA MORSKA VRATA

Piransko pristanišče in marina sta naša vrata na morja širjave. V nekem smislu sta tudi barometer turizma, saj ob pomole obeh pristanišč prislonijo svoje boke pretežno turistične ladje in jadrnice.

Letošnjega julija je v piranskem pristanišču ob bitvah našlo privez 1846 tujih jaht in čolnov. Največ jih je bilo z italijansko (789), avstrijsko (382) in nemško (301) zastavo. Razen tega so se za krajši ali daljši čas tu ustavile ladje iz neevropskih držav, tudi 4 iz ZDA in 1 iz Avstralije.

Lanskega julija se je v piranskem pristanišču ustavilo skupno 1466 tujih jaht in čolnov. Tudi lani jih je bilo največ iz Italije, Nemčije in Avstrije.

Letošnjega avgusta je priplulo v Piran pod tujo zastavo 1722 ladij, največ tudi tokrat iz Italije (560), iz Nemčije (306) in iz Avstrije (302). Zanimivo je, da je lanskega avgusta piransko pristanišče dajalo gostoljubno zavetje 1841 tujim plovilom; na-

jveč jih je bilo iz Italije, potem iz Nemčije in Avstrije. Ali ta podatek opozarja, da pri nas navtični turizem zastaja? In če, zakaj?

Svojevrstno ogledalo navtičnega turizma pa je obisk tujih ladij v portoroški marini. Tu so letošnjega julija pozdravili 641 tujih plovil, avgusta pa 720. Tudi v marini se najpogostejše ustavljajo jahte in jadrnice pod italijansko, nemško in avstrijsko zastavo. Navtični gostje so julija "navrgli" 2122 nočitev, avgusta pa 2374.

Ker je marina za morsko "izletništvo" najugodnejše mesece bolj ali manj polna, je težko reči, ali je obisk plovil pod tujo zastavo letos znak napredovanja ali zastajanja navtičnega turizma. Prav gotovo pa je letos bolj poraslo število tistih turistov, ki so prišli k nam po kopnem, kot petičnežev, ki so naša morskata vrata prestopili na povratku ali prihodu v prijetne dneve mikavnega navtičnega dopusta.

P.V.

Pri Triglavu za svoj certifikat že danes dobite največ!

Triglav

Pooblaščenice investicijske družbe

NALOŽBA PREUDARNEGA GOSPODARJA.

v sodelovanju z zavarovalnico Triglav d.d.

Kje ga lahko vpišete?

Poslovna mesta
Zavarovalnice Triglav

Enote SDK

Poslovne enote Komercialne
banke Nova Gorica

Poslovne enote Slovenske
investicijske banke

Mobilne pisarne

**NA PRIMORSKEM
IN NOTRANJSKEM**

Na vseh sedežih
Zavarovalnice Triglav
in izpostavah SDK Telefoni:
065/ 28- 434, 065/ 22- 013,
066/ 454- 100,
067/ 21- 645 in 067/ 24- 451.

Prodaja modnih oblačil

Moderato Cantabile

Obala 4 c, Bernardin, 66320 Portorož
Tel.: 066/ 75- 271 int. 3139

**Pravkar smo prejeli novo pošiljko jesenske in
zimske konfekcije iz plemenitih tkanin
Za jesen in zimo!**

**NUDIMO BOGAT IZBOR ŽENSKÉ KONFEKCIJE
domaćih proizvajalcev - zlasti ubranih Murinih izdelkov**

- ° Kolekcija Leona, tudi za močnejše postave do štev. 50;
- Plemenite tkanine, kašmir, angora, svila.
- ° Trikotaža Almira-Radovljica. Posebna ponudba - In line konfekcija;
- ° Torbice Marjete Grošelj in TOKO;
- ° Svilene ročno barvana rute;
- ° Modni dodatki - bižuterija.

**Vabljeni k ogledu in nakupu,
najdete nas v trgovski ulici Bernardin.**

PRIZNANJE MUZEJU

SOLINARSKI MUZEJ V SEČOVLJAH je dobil priznanje, ko so ga v Belfastu izbrali v ožjo konkurenco za naslov "evropski muzej leta".

Nič manjše priznanje pa ni, da si je v prvih osmih mesecih letošnjega leta v muzej preurejeno solinsko hišo ogledalo okoli 7000 obiskovalcev. - Pokrajinski muzej Sergeja Mašere, medobčinski zavod za spomeniško varstvo ter Droga s skupnimi napor urejajo zdaj še drugo opuščeno solinsko hišo, v kateri bo skladiščenje soli ter nekaj funkcionalnih prostorov za obiskovalce, ki bi radi študijsko pregledovali predmete in dokumente nekdanjega solinarstva.

BESEDIČENJE BREZ ODGOVORNOSTI

Ne le v Piranu, tudi v Portorožu je bilo to poletje očitno: prometna anarhija in prostorska stiska je vladala povsod. Prva naloga vseh bi morala biti, urediti prometno babilonščino.

Pri hotelih Metropol imajo že nekaj časa nared načrte za podzemno garažo. Sprejela bi lahko do 800 vozil. S tem bi v tem delu Portoroža temeljito odpravili prometni kaos.

Denar je menda tu. Ovir pa je, ker ni sprejet prostorsko-ureditveni plan. Strokovnjaki so naredili svoje. Pripravili so osnutek. Ta že nekaj mesecev čaka, da se bo občinska skupščina sestala. Tu pa se začne problem.

Takoimenovana opozicija, združena v nekdanjem piranskem Demosu, že mesece in mesece trmoglav pri svojem: najprej nezaupnica izvršnemu svetu (beri spodnesemo sedanjost oblast in postavimo svojo), potem bomo šele lahko sklepali o drugih prepotrebni zadevah (prostorsko-ureditveni plan, pokopališče, proračun, imenovanje in podobno). Nič ne pomagajo vsi argumenti, da je blokiranje skupščine, ko njeni člani namesto v skupščinski dvorani sedijo v sosednji kavarnici, za uso občino sila škodljivo. Interesi občine so jim deveta skrb.

Podzemno garažo bi morali začeti graditi takoj, da bi bila gotova do prihodnje turistične sezone. Naj investitorji začnejo graditi na črno, da bi izgubili dragoceno leto? In prihodnje poletje spet prometni kaos, ki se že sprevača v turistični infarkt.

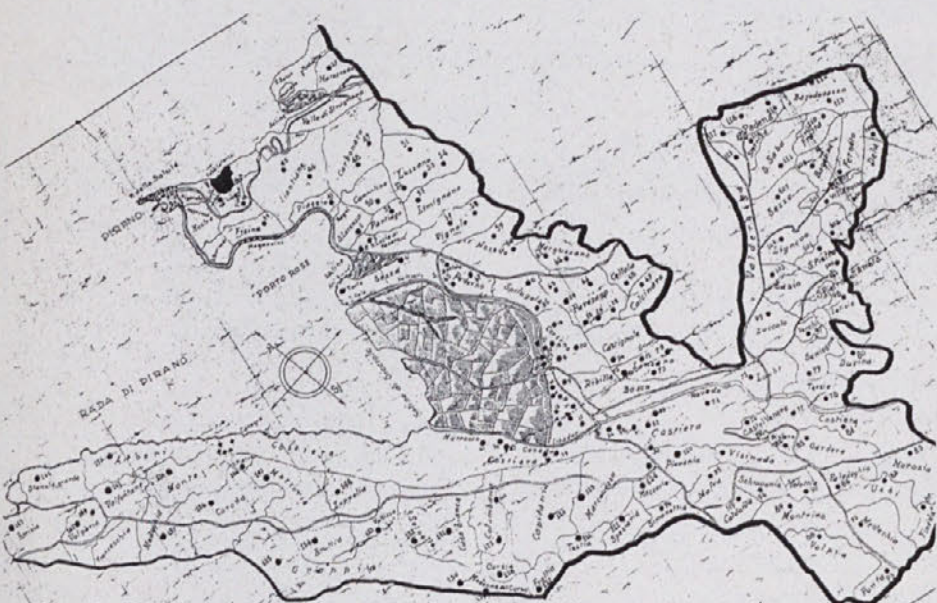
Občinska skupščina kot celota bo morala za to prevzeti zgodovinsko odgovornost.

Peter Bajželj

Potrebuje Portorož javno stranišče ?

Kdaj se bodo odgovorni (kdo ?) dogovorili o sicer neatraktivnem, a nadvse potrebnem projektu izgradnje novih javnih stranišč v turističnem Portorožu? V nič kaj prijetnem položaju se znajdejo obiskovalci tudi v "elitnem" Trgovsko poslovnem centru v Luciji, ki je brez enega samcatega javnega stranišča. Zanimivo, da si o tej preprosti zadevi, vsaj doslej, nihče ni razbijal glave.

PIRANSKA OBČINA NEKDAJ IN DANES ?

Karta toponimov piranske občine iz leta 1942. Veliko bolj zanimiv in aktualen pa je tedanji obseg te občine. Kot so se številni toponimi na žalost "izgubili", tako je tudi piranska občina na žalost "izgubila" velik del svojega nekdanjega teritorija in morskega zaliwa.

Karta: PAK, enota Piran, Fond obč. Piran: ital. obd. 1942

Pripravil
ALBERTO
PUCER

Barometer poletja

20. julija

- **V ZAGREBU UMRL ENES ČENGIČ** - Uredil je večino del Miroslava Krleža. V literarno zgodovino je prišel s svojim dnevnikom "Pogovori s Krležom." Zadnja leta je živel v Portorožu. Odmaknjeno, da skoraj nismo vedeli zanj. Še eden od plejadi velikih mož. Kot pred leti Jože Javoršek, Pavle Zidar in drugi. Znani in neznani. Na njivi tišine nad Piranom pa je čedalje manj prostora.

23. julija

- **PIRAN - SHAJALIŠČE PREDSEDNIKOV** - Vrsta znamenitih ljudi si je letos ogledala Piran. Med njimi sta bila tudi predsednik Češke Vaclav Havel in predsednik Madžarske Arpad Gotz. S predsednikom Milanom Kučanom so se lahko nad marsičem navduševali, najbrž pa je bilo tudi kaj takega, da so morali zamižati na eno ali celo na obe oči.

24. julija

- **SVOJSTVENA VERIGA MIRU** - Iz dvanajstih dežel zbrani umetniki so obiskali Dubrovnik, Mljet, Korčulo, Biševo, Brač, Šibenik in Piran. Z različnimi prireditvami so pokazali, da je v tem nemirnem svetu še kako živa veriga miru.

27. julija

- **ČLANI LJUBLJANSKEGA POTAPLJAŠKEGA KLUBA ZA ČISTO MORSKO DNO** - Od Ankarana, prek Izole, Strunjana in Pirana so julijske sobote in nedelje čistili morsko dno. Piranskih Zelenih ni bilo zraven.

31. julija

- **NAMESTO IZ RAVENE OD SAVUDRIJE DO PORTOROŽA** - Po neuspelem poskusu se je boju s hudimi vetrovi moral umakniti plavalni maratonec Martin Strel, ki je hotel preplavati Jadran od Ravene do Portoroža.

4. avgusta

- **KRI NA POČITNIŠKI TRAVI** - Poletno noč je zaznamovalo nasilje. Ugasnilo je mlado življenje. Nato veliko besed, obtožb in zatiskanja oči. Da bi ne videli vzroka. In si olajšali vest. Nasilja izvršujejo posamezniki, vzroki zanje pa imajo družbene korenine. Dogodek utone v pozabo - do naslednjega nasilja.

14. avgusta

- **TURISTIČNI SOLSTICIJ** - V primerjavi z lanskim letom je bil vrh letošnje turistične sezone Mont Blanc, lanski pa Triglav. Po uradnih podatkih se je po gneči naših cest vrtelo okoli 15.000 dopustnikov. V resnici jih je bilo še za četrtno več.

20. avgusta

- **CESARJI ODHAJAJO, CESARSTVO OSTAJA** - Po nekajletni sramoti, ki se imenuje mencanje okoli starega hotela Palace, se pletejo govorice, da bo tega konec. Prevzela naj bi ga občina. In s tem naj bi bile na mah odpravljene ovire, ki so doslej preprečevale, da se stari hotelski lepoteč že pred dvema letoma, kot so obljubljali, ni znašel v novi preobleki. Je to mogoče doseči z novo napisno tablico? se bo dosedanja nesposobnost nekaj premaknila z mrtve točke, preselila za drugo mizo? Ne veliko prisegamo, da so turizem ljudje.

2. septembra

- **TUDI ZA VOJAKE PRIVLAČNI** - V Strunjanu sta se sestala obrambna ministra Madžarske in Slovenije Gyrgy Keleti in Jelko Kacin. Prijetno srečanje v mirnem okolju za utrditev obrambne sposobnosti.

10. septembra

- **DOMA NAJLEPŠE** - Po več kot dvehletnih spopadih s svetovnimi morji in razburkanimi oceani se je s poti okoli sveta vrnil Jure Šterk. S svojo šestmetrsko lupinico "Neodvisna Slovenija" v zgodovini ne le slovenskega, temveč svetovnega jadralstva naredil edinstven podvig.

Neločljivo povezan z življenjem Pirana

Odbornik občinske skupščine Vinko Barille ni le eden tistih, ki se najpogosteje oglašajo v skupščinskih dvorani. Je gotovo med vsemi v zboru krajevnih skupnosti človek, ki je najtesneje povezan in najpogosteje predstavlja probleme, daje predloge in nakazuje rešitve za sredino, ki ga je izbrala, to je mesto Piran.

Iz kar precejšnjega šopa njegovih pismenih vlog na predsednika ali predsedstvo skupščine, ki jih je poslal v poletnem času, nekaj najzanimivejših: predlog, naj bi na dnevni red prihodnje (kdaj se bo sestala?) seje razen proračuna tudi odlok o ureditvi cestnega prometa (osnutek je bil sprejet že lani), finančno poročilo o cestnem prometu, poročilo in razprava o stroških priključka čistilne naprave, odlok o razglasitvi spomenikov oblikovalne narave, obnovljeni odlok o javnem redu in miru.

V poletnem času je bil prvi, ki je opozoril pristojne, da je treba zaradi smrada iz čistilne naprave takoj ukrepati, dalje predlog za podelitev občinskih priznanj. In še kup drugega.

Vinko Barille ima na dlani različne zadeve piranskega mesta, pa tudi zadrege in težave njenih prebivalcev. Zato nič čudnega, da se meščani z zaupanjem obračajo nanj, čeprav je treba reči, da njegovih predlogov in vlog pristojni organi in drugi odgovorni ne sprejemajo vedno dovolj zavzeto.

"Dovolite mi, da vam nanizam nekaj tegonih problemov, ki ne mučijo samo mene, ampak tudi moje okoliščine," je zapisal občan v pismu svojemu odborniku Vinko Barilli. V njem navaja, da hrup moti nočni mir in počitek ljudi med 22. in 6. uro. Navaja primere Piroso - bara, slaščičarne Oaza, diskoteke Tri papige. V posebni vlogi se Vinko Barille pritožuje, zakaj so se morali občani obrniti na ministrstvo zaradi prometnega nereda v Grudnovi ulici.

Nekatere interpelacije Barille Vinka so zbudile pozornost tudi v sredstvih obveščanja, denimo o razsvetljavi pri cerkvi, o življenjsko nevarni strehi v Kogojevi ulici in druge.

Krajanje pozdravljamo prizadevanje našega predstavnika v občinski skupščini. Želimo in zahtevamo, da njegovo neutrudno odborniško delovanje naleti na ugodnejša tla pri pristojnih, nam in tudi občinski skupščini v korist.

Peter Malej

Il rispetto delle minoranze

Alcuni nostri governanti, secondo il mio modesto parere, non hanno il minimo rispetto per la minoranza che vivono e sono cittadini dello Stato sloveno. E già la seconda volta che mi tocca intervenire attraverso l'Assemblea comunale di Pirano, affinché anche i ministeri ed enti repubblicani rispettassero l'articolo n. 208 del tuttora vigente Statuto comunale.

La prima volta è stata fatta un'asservazione all'allora ministro degli interni per l'emanazione dei certificati di cittadinanza i quali sono stati stampati anche per le zone bilingui solo in lingua slovena e avevano provocato il fatto che alcuni appartenenti alla minoranza italiana non avevano al momento capito di cosa si trattava.

Il ministro di allora Sig. Baučar, almeno si è gentilmente scusato e ha dato delle spiegazioni accettabili per la soluzione dell'increscioso problema. Dell'operato e conseguente rispetto per le minoranze dimostrato dal "ministero per i rapporti economici e lo sviluppo", gli appartenenti alla minoranza italiana, e forse anche per quelli ungheresi, non possono essere soddisfatti.

E venga al fatto: il giorno 18. 10. 1993 in raccomandata, ho spedito una lettera al summenzionato ministero in seguito all'emanazione dei "certificati di proprietà" stampati solo in lingua slovena, senza avere allegato alcuna spiegazione in italiano, e sicuramente neanche in lingua ungherese, per le costituzionalmente dichiarate bilingui. Ad oggi non avendo avuto nessuna risposta, resto in attesa della prossima riunione dell'Assemblea del comune di Pirano alla quale già il giorno 2. 4. 1994 avevo spedito un'iniziativa con l'intento e la speranza che la nostra Assemblea inviti i responsabili alla coerenza.

In conclusione vorrei sottolineare che il Sig. Ministro, in casi simili, dovrebbe essere più attento avendo avuto la possibilità, ancor prima della definitiva stampa dei certificati, di intervenire e conseguentemente ordinare la stampa di un certo numero di certificati con testo bilingue (sloveno - italiano, sloveno - ungherese) per la distribuzione nelle zone bilingui, senza per ciò determinare grandi spese suppletive.

Personalmente appello ai Sig. Ministri di avere in futuro e in casi specifici un po' più di fatto e sensibilità in considerazione che si tratta del rispetto dei diritti dei cittadini dello Stato sloveno, appartenenti alle minoranze nazionali autoctone.

Barille Vincenzo, Pirano

TANTADRUJ ZBIRA IN KOMENTIRA

Naš zunanji minister se je v pogovorih z italijanskim kolegom o problematiki manjšine v Italiji poslužil podatkov nekega v Italiji izdanega turističnega vodiča.

(Radio Trst 7. julij)

Če je katera država zmešana, je to naša, pravi poslanec Oman. In če je katera diplomacija nesposobna, je to naša, bi rekel jaz, Tantadruj.

Po dolgem času smo imeli (na Trgu 1. maja, dne 1. jul.) v Piranu spet gledališko predstavo.

(Poroča Agencija Tantadruj)

Da, toda le za povabljeno piransko jaro gospodo.

Ali so kmetje boljši od ribičev?

(SN 2. jul.)

Če so boljši ne vem, so pa zagotovo številnejši, zato se jih policaji niso upali lotiti, kot so se ribičev, ob blokadi cest.

Komu naj izstavim račun? Se sprašuje Alojz Sever, ob razveljavitvi 13. in 14. čl. zakona o lokalni samoupravi.

(PBN 22. 7. 94)

Ja komu? Ustavnim sodnikom vendar, ki so Žele po izvedbi dragega referendumu ugotovili, da sta

navedena člena protustavna, čeprav so o tem zakonu razpravljali že pred referendumom - koprski primer. Mene bolj skrbi, kdo nas bo varoval pred ustavnimi sodniki, ki javno zagovarjajo diskriminacijo.

Rimokatoliška cerkev zahteva obvezen verski pouk v državnih šolah. Marksisti, ateisti in pripadniki drugih verstev temu nasprotujejo.

(Slovenska občila)

Predlagam kompromis. V Žole naj se uvede verski pouk, ki naj ga poučujejo duhovniki. V verske šole, teološko fakulteto in na prižnice naj se uvede obvezen pouk marksizma in darvinizma, ki naj ga poučujejo marksisti.

Kar se tiče obiska tujcev, lahko rečem, da sem predstavljal dober zgled, saj bodo ljudje sedaj lahko rekli, če si tja upa župan (Strahopetni op. Tantadruj), lahko gremo tudi mi.

(Dnevnik, 28. avg.)

Tako visoko ocenjuje svoj obisk v Dubrovniku negalni župan Ljubljane J. Strgar. Župan, ki je o sebi dejal, da Ljubljana niti en dan ne more brez njega. Takratni moj komentar: "Domisljivost brez meja." Zdaj sem brez besed. Zanima me le, kako so ljubljanci zdržali dan in več, ko se je župan podal na "tvegano" pot v Dubrovnik.

Ob obisku najslavnejšega političnega oporečnika vzhoda Evrope Vaclava Havla ..." so ga v Piranu pričakali velmožje Andrej Grahor, Anton Mikeln in Franko Fičur, ki se med oporečnike niti za hec nikoli niso mogli žteti."

(Portorožan 7/8)

Predsednika češke republike bi morali sprejeti občinski oporečniki M.J. (dvakrat), M.Z., S.S., D.P., S.R., B.F., F.H. in Že kdo, ki so si "oporečniški sloves" pridobili v "svinčenih časih", ko so si ob podpori družbe pridobivali univerzitetne diplome, stanovanja, vikende, hiše in kar masno plačane službe.

"Česar niste prebrali v Premikih, preberite v Okopih."

(Medijska reklama za Janšev Okepe).

Josip Osti, dobitnik letošnje nagrade Vilenica, je dejal: "Ljubši mi je poslednji pisatelj, kot prvi politik." Jaz sem dejal: @e, že, če ne bi naši poslednji pisatelji hoteli s pomočjo pisanja postati tudi prvi politiki.

Konkurenca Avditoriju?

V začetku oktobra bodo v Metropoli hotelih d.d. Portorož zaključili s pomembnimi naložbami v seminarsko-kongresno ponudbo. Na voljo bo 5 kongresnih dvoran s prostori za 20 do 250 oseb z vso potrebno opremo.

STEREO

RADIO MORJE

93,4 MHz

MI POSLUŠAMO

RADIO MORJE

FM 93,4 MHz

VSAK DAN OD

7. DO 24. URE.

OB SOBOTAH

DO JUTRA

ŠAVRINSKO POLETJE

ŠAVRINIJA

Letošnja velika suša je napravila precej škode na različnih poljščinah. Dobra je bila letina češenj (v juniju), krompirja in pšenice. Tudi kakovost letošnje pšenice je bila dobra. Kmetje so pšenico vozili mleti v mlin na kr. Puče, last Alena Grižona iz Padna, kjer so zmleli tudi po tona pšenice na uro. Škoda zaradi suše na drugih poljščinah (paradižnik, koruza...) pa je velika.

SV. PETER

V vasi Sv. Peter so 2. in 3. julija pripravili šagro ob počastitvi svojega vaškega zavetnika sv. Petra.

SV. PETER

18. julija je Sv. Peter obiskal minister za zunanje zadeve in prvak slovenskih krščanskih demokratov g. LOJZE PETERLE. Sprejeli so ga po domače v narodnih nošah s kruhom, soljo in olivnim oljem. Po delavnem sestanku in sv. maši si je gospod Peterle ogledal Tonino hišo in bil seznanjen z zgodovino naših šavrinskih vasi (Nova vas, Padna, Sv. Peter). Sledila je večerja. Med drugim so ponudili tudi istrsko jed bobiče. Za prijetno vzdušje so poskrbele Šavrinke in moška skupina Pergola.

KRKAVČE

30. in 31. julija so pripravili šagro in fjero s kulturnim in zabavnim programom tudi v Krkavčah ob počastitvi sv. Ane. Naj opozorim, da sv. Ana ni vaška zavetnica kot je zapisano v številni literaturi, ampak sv. nadangel Mihael.

PADNA

V poletnih mesecih je galerijo Božidar Jakac v Padni obiskalo čez 60 turistov, med drugimi tudi iz Švice, Avstrije, Italije, Nemčije in Avstralije. Od znanih osebnosti jo je obiskala tudi naša znan apevka, radijska in TV voditeljica Pirančanka Deja Mušič. Poleg razglednic z motivi B. Jakca, knjižic o slovenskih istrskih vaseh pa so letos na ponudbo turistom kot spominki tudi skulpture iz gline: šavrinke in solinarke, delo umetnice Liljane Gaberc iz Izole.

KORTE

V Kortah so obnovili zunanjščino cerkve in zvonika. Ometanje in na belo pobarvanje zvonika (kot tudi v Krkavčah) je žal spremenilo prvotno, pristno in tipično podobo zvonika iz kamna. Lahko bi ga sanirali in fugirali kot so to naredili npr. v Padni, saj se tako dosti lepše vklaplja v istrsko arhitekturo.

DRAGONJA (REKA)

Kljub suši in posušeni strugi, se je v tolmunih oziroma zaježitvah zaustavilo dovolj vode, da so se predvsem otroci iz okoliških vasi hodili kopat v vročih pasjih dnevih. Pa še v stopnine kot na morske plaže ni bilo treba plačati. Naj povem še to, da se je reka Dragonja v antiki imenovala Argon, kasneje občinska reka (Flumen Comunis), šele v 14. stoletju se pojavijo prvi zapisi z imenom Dragogna.

Pripravil: ALBERTO PUCER

VRTEC JEŽEK SE PREDSTAVLJA

Umetniške delavnice, popestrane igralnice in še marsikaj za vsestranski razvoj otrokove osebnosti.

Vrtec Ježek je enota vrtca Lucija. Ima štiri oddelke v bloku. Vsi oddelki so heterogeni, eden od 1 do 3 let in trije od 3 do 7 let, v bodoče vsi od 3 do 7 let. V oddelkih je od 18 do 22 otrok. V tej enoti so vzgojiteljice nenehno uvajale drugačne oblike sodelovanja s starši in popestrile otrokov vsak dan z mnogimi dejavnostmi.

Iz teh potreb vzgojiteljic se je porodila ideja, da bi lahko enota Ježek postala drugačen vrtec in bi tako interese otrok po estetskem izražanju zadovoljevali v okviru rednega programa. Junija 1993 smo v "Ježku" začeli uvajati umetniške delavnice: plesno, glasbeno, lutkovno in likovno delavnico.

Izhajali smo iz kadrovskega potenciala in prepričanja, da je estetska vzgoja pomembna za razvoj otrokove osebnosti.

Želeli smo:

- zagotoviti pogoje za ustvarjalno izražanje in doživljanje na različnih področjih umetnosti,
- za razvoj nadarjenosti ter upoštevati različnost interesov in nagnjenosti otrok,
- zagotoviti pogoje za doživljanje občutka uspešnosti in zaupanja v lastne sposobnosti in ob tem pridobivati pozitivne socialne izkušnje. Osnovni cilj pa je bil zagotoviti otrokom boljše pogoje za ustvarjalno izražanje in doživljanje na umetniškem področju.

Želeli smo omogočiti raznovrstnost pri estetskem ustvarjanju ter pri reševanju problemov. Za doseg te ciljev smo morali ustvariti oz. zagotoviti določene pogoje:

Okolje, v katerem se otrok igra, ustvarja

Uredili smo pet igri in ustvarjanju otrok namenjenih prostorov. To so štiri matične igralnice, ki so urejene tudi kot posamezne stalne delavnice.

Vsaka od igralnic-delavnic je opremljena z igračami in materiali, ki jih otroci potrebujejo za igro in ustvarjanje, ima dobro opremljen kotiček za posamezne delavnice, kjer so pripomočki in materiali, ki so potrebni, da se igralnica spremeni v določeno delavnico.

Igralnica, kjer je lutkovna delavnica, ima še poseben prostor, kjer je knjižni kotiček, kamor se elahko umakne manjša skupina otrok. Vsak prostor je v drugačnih barvnih odtenkih in opremljen tako, da ima svoj lastni obraz. Ker pa je pomemben tudi zunanji izgled vrtca, smo med letom na dveh "delovnih akcijah" s pomočjo staršev uredili oz. olepšali okolico vrtca.

Pomemben pogoj za sproščeno ustvarjanje je tudi upoštevanje otrokovih razvojnih potreb in spoštovanje njegove osebnosti:

Z določenimi spremembami organizacije in življenja vrtca (sprejem otrok, počitek otrok in drugo), smo poskušali ustvariti vzdušje, da se otrok počuti varnega, sprejetega, pomembnega, svobodnega, samostojnega, sproščenega. Za ustvarjanje takih pogojev je ne nazadnje pomembna še vzgojiteljeva osebnost in njegova usposobljenost.

Vzgojiteljica in varuhinja sta v vrtcu odrasli osebi, s katerima prihaja otrok v najtesnejši stik in pomembno vplivata na razvoj otrokove osebnosti. Zato že nekaj let skrbimo za sistematično izobraževanje, ki poleg teoretičnih znanj omogoča vzgojiteljici in varuhinji tudi osebnostno rast.

Za uspešno delovanje vrtca je pomembno tesno sodelovanje vseh zaposlenih. S timskim delom in s poudarjeno vlogo vsakega člana tima, smo poskušali doseči čim večjo odprtost, kar vpliva tudi na komunikacijo odraslih z otroki. Delavnice so bile vodene dvakrat tedensko, sicer pa odprte tudi v času proste igre, počitka. Otroci so se zanje odločali po izbiri. Mlajši otroci so se raje zadrževali v svoji igralnici oz. v delavnici, ki jo je vodila njihova vzgojiteljica, v spremstvu svoje varuhinje pa so radi obiskovali tudi druge delavnice.

Največ se je v lutkovni delavnici dogajalo v novoletnem času. Zelo radi so otroci hodili v knjižni kotiček. V programu lutkovne delavnice je bil vključen tudi obisk predstave v Lutkovnem gledališču v Ljubljani, kar je bilo posebno doživetje za otroke in starše, ki so jih spremljali.

Plesna delavnica

Šemljenje v razna oblačila je imelo za otroke poseben čar. Vživljali so se v pravične vloge, ki so si jih izmišljali sami. Tako našemljeni so odšli v plesno delavnico, kjer je veliko stensko ogledalo, v katerem so se med plesom in igro ogledovali. Na začetku so bile redne obiskovalke plesne delavnice le deklice in nekaj mlajših fantičev, starejši fantje pa so se plesne delavnice raje ognili. Ščasomas so se v plesu sprostiti tudi starejši fantje, posebno če niso bili opazovani. Otrokom je bila ves čas dostopna tudi plesna garderoba z

dodatki (rutice, telovniki, klobuki, pasovi...) in glasbeno ritmični instrumenti. Najbolj so bili sproščeni takrat, ko so glasbo lahko sami izbirali in plesno improvizirali, za kar jim je bilo ogledalo v veliko spodbudo.

Največkrat sta se plesna in glasbena delavnica združili, razen ob poslušanju glasbe, prepevanju pesmi in izdelovanju malih ritmičnih instrumentov iz naravnih in umetnih materialov. Otroke je zelo pritegnilo izvajanje zvokov iz kovinskih posod različnih višin. Mlajši otroci so prepevali ob lutkah, ker so jim le te predhodno povedale zgodbo o tej pesmi. To so dopolnjevali tudi s spremljavo malih instrumentov. S pesmijo in glasbo so vzgojiteljice otroke spodbujale k aktivnosti in po potrebi umirjale pred kosilom oz. počitkom.

Enoletne izkušnje z umetniškimi delavnicami so prinesle veliko novih idej in pobud za nadaljnji razvoj in delo enote Ježek. Ena izmed nalog v naslednjem letu je, pritegniti starše k aktivnejšemu sodelovanju in vključevanju v delo vrtca.

Milenka UHELJ-Oštir

IL GINNASIO A. SEMA

Il Ginnasio Antonio Sema opera nella sua nuova sede di Portorose dal 1992. Gode di begli ambienti scolastici, laboratori specializzati per la chimica e la biologia, per la matematica e la fisica, per l'informatica, di una biblioteca moderna, di una aula per la ginnastica e di un laboratorio fotografico. Oltre a queste strutture ci sono le aule per gli insegnamenti linguistici ed umanistici, tutti forniti di mezzo didattici moderni.

Il nostro ginnasio festeggerà quest'anno il cinquantesimo della fondazione. Nato nel 1945 per volontà della cittadinanza, oggi è una scuola importante del sistema scolastico sloveno destinato alla comunità nazionale e italiana innanzitutto, ma non esclusivamente. E una scuola aperta a tutti coloro che desiderano acquisire una cultura generale e una specifica nel settore scientifico, in lingua italiana, completa della cultura e della civiltà di questa grande nazione a noi vicina.

Oltre all'italiano, lingua dell'insegnamento e della comunicazione a scuola e della scuola, si studiano, ovviamente lo sloveno come lingua dell'ambiente sociale, l'inglese, quale prima lingua straniera ed il tedesco come lingua facoltativa. Le altre materie sono: matematica, fisica, biologia e chimica, storia e geografia, educazione sportiva, arte, psicologia, sociologia, filosofia ed informatica.

Il ginnasio conta quest'anno 69 allievi distribuiti in 4 classi. La prima classe ha 19 studenti, tutti volenterosi di studiare, di migliorare, di dimostrare tutte le proprie capacità. La guida nella sua prima esperienza di capoclasse il prof. di storia e geografia, Guido Križman.

Gli altri docenti sono:

matematica: Daniel Tuljak, Stefano Ravasi, Sergio Stipancich

fisica: Sergio Stipancich

biologia e chimica: Claudio Battelli

italiano: Franca Cimador

sloveno: Lea Kalc

inglese: Vesna Prinčič

arte: Sandra Kump e Daniel Paliaga

educ.az. sportiva: Fredi Radojković

informatica: Ilde Frank

tedesco: Mira Zorec

Guida e briga per la biblioteca Liliana Dugan, si occupa dei problemi dello studio, dell'insegnamento nel rapporto con gli studenti, dell'apprendimento ed altro la pedagoga Vanda Skerk. Alla segretaria Silvana Jureš, il bidello e Claudio Zancola e la pulitrice e la nostra Mirella Maljevič, che si occupano del buon funzionamento tecnico e della presentazione pulita e ordinata della nostra sede.

La preside
Daniela Paliaga Janković

Piranska gimnazija se potrjuje

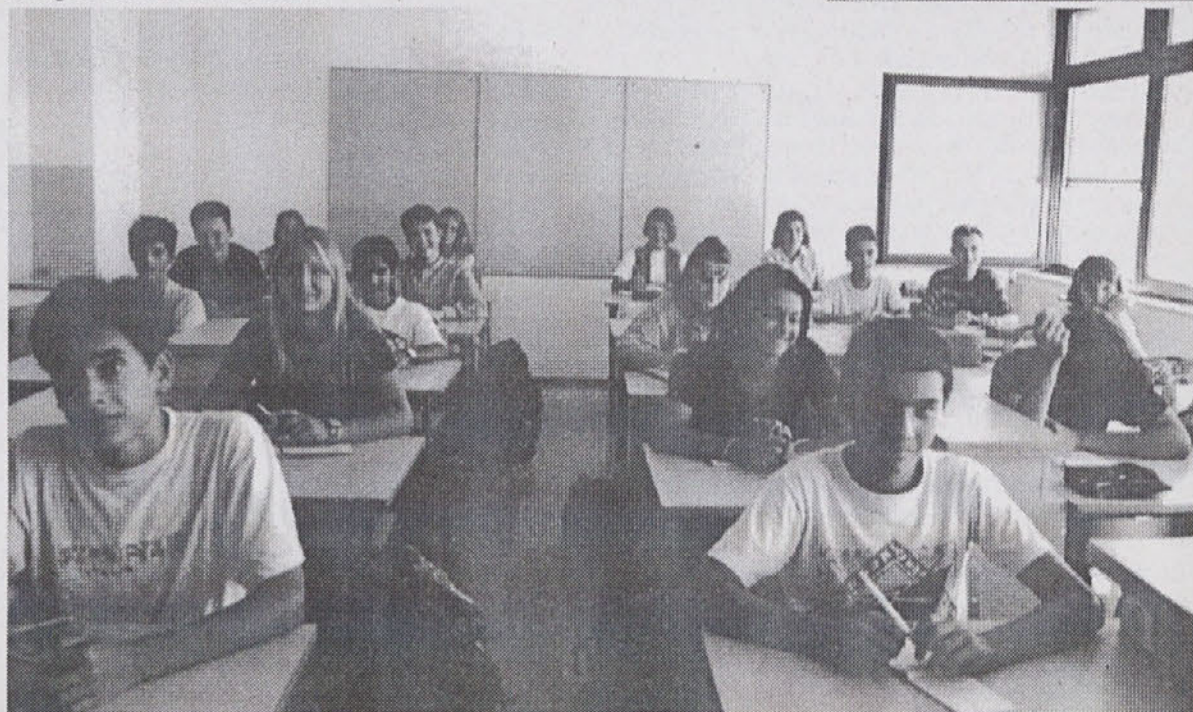
Obnovljena piranska gimnazija je stopila na drugo stopnico svojega delovanja. Ravnateljica Vojka Štuler je povedala, da je bilo tudi letos zelo veliko zanimanja za vpis. V 1. razred se je vpisalo 90 novih dijakov. Skupaj s sedemdeseterico iz prve generacije ima gimnazija zdaj 170 učencev. Ukrepil se je tudi učiteljski zbor, ki ima zdaj 12 profesorjev, od tega 8 redno zaposlenih.

@al so novo šolsko leto morali začeti z nemajhnimi prostorskimi tegobami. Poslopje v Bolniški ulici naj bi začeli prenavljati 15. septembra. Zdaj imajo pouk v domu mladih mladih v Rozmanovi ulici. Prostorsko stisko jim je nekoliko ublažila pomoč KS Piran, ki je gimnaziji odstopila pritlične prostore v Levstikovi ulici 7. Obnova starega poslopja, ki naj bi jo končali do 15. marca prihodnjega leta, pa je v negotovosti. Zaradi neurejenega spora okoli stanovanja nekdanjega hišnika se zadeve nekoliko zapleta. Kljub temu upajo, da bo preurejanje le steklo.

Ministrstvo za šolstvo je za ureditev gimnazije namenilo 140 milijonov tolarjev. Od tega 35 milijonov tolarjev za šolsko opremo. To pa bo bržkone premalo za vse učne pripomočke, ki so potrebni za pouk v resnično sodobni šoli.

Še kako prav jim bo prišel denar od razvojnega sklada, ki so ga ustanovili pred poletjem. Začetek dela obnovljene gimnazije so z razumevanjem podprli Casino, Splošna plovba, Adriati, hoteli Morje, zdravilišče Krka Strunjan, Maona Flesa ter več nekdanjih dijakov stare piranske gimnazije. Poldrug milijon tolarjev, kolikor se je zbralo doslej denarja v skladu, bo seveda premalo. Zato je upati, da bodo svojo srednjo šolo še podprli z denarnimi prispevki na žiro račun 51410-603-32377.

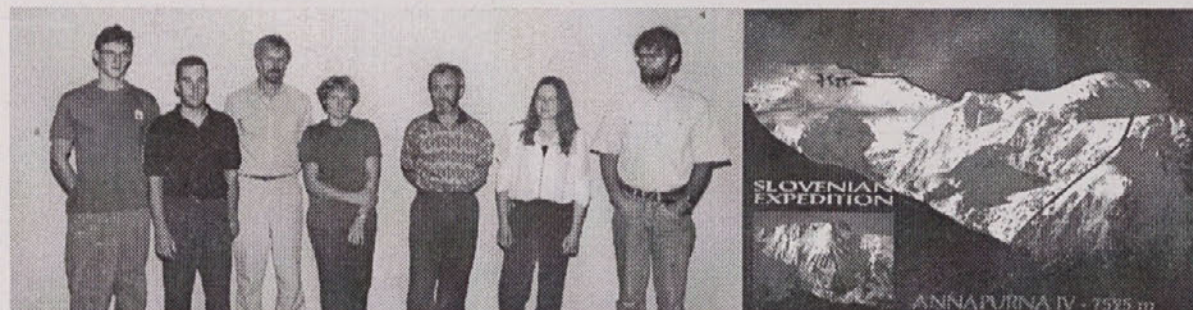
Andrej Žnidarčič

ODPRAVA NA ANAPURNO

Prva odprava alpinističnega odseka Obalnega planinskega društva v Himalajo Smer: ANAPURNA 4 Devetega septembra je odšla na dolgo in zahtevno pot v centralno nepalsko gorovje 8-članska slovenska odprava v kateri so dr. Žare Guzej (vodja odprave), Jože Žumer, Brane Strmšek, Amadeo Cesar, Matevž Lenarčič, Ivo Buda, Jasna Bratanič in Mira Zorič. Z zagrebškega letališča so odpotovali preko Amsterdama in New Delhija v Katmandu v Nepal. Dostop do baze bo trajal 8 dni, pomagalo jim bo 35 nosačev, nakar se nameravajo povzpeti na 7525 m visok vrh v centralnem Nepal. Odprava se šteje za mednarodno, saj se je udeležuje tudi zamejski Slovenec. Na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali pred odhodom, 1. septembra v hotelu Lucija, so nam povedali, da naj bi se povzpeli na vrh po normalni poti in da imajo za tak podvig dovolj izkušenj. Upajo, da jim bo tudi vreme naklonjeno. Zanimivo je, da bo to tudi prvi ženski vzpon na Anapurno 4 in prvi spust z jadrnim padalom z vrha - prvi polet s tega vrha in hkrati tudi slovenski višinski rekord. Alpinizem, zlasti tako dolge in zahtevne odprave vsekakor niso poceni. Stroški pohoda na Anapurno 4 znašajo 45 tisoč ameriških dolarjev. Pri sponzoriranju (država jim ni primaknila nobenih sredstev), so sodelovala tudi številna primorska podjetja: Casino Portorož, Luka Koper, Droga Portorož, Splošna banka Koper in drugi. V Sloveniji jih bomo pozdravili 5. novembra. Njihov uspeh bo vsekakor tudi promocija za našo mlado deželo.

Na sliki: Vrh Anapurne in alpinistična odprava (na sliki ni člana Amadea Cesarja)

Več kot le športna prireditve

Ste mogoče videli 4. septembra revijo v umetnostnem kotalkanju na Tartinijevem trgu? Ali pa teden dni pozneje televizijski prenos te prireditve? Če niste, ste nekaj nepozabnega zamudili.

Športno društvo pri Skupnosti Italijanov Piran je v sodelovanju z italijansko zvezo za hokej in kotalkanje ter društvom "Polet" z Občin pripravilo najprej na kartodromu v Luciji tekmovalno v hitrostnem kotalkanju. Popoldne je bil turnir v hokeju na kotalkah. Vrh vsega pa je bila večerna revija v umetnostnem kotalkanju na Tartinijevem trgu.

Društvo "Polet" iz Občin je predstavilo vrsto svojih kotalkarjev s svetovnim prvakom leta

1993 Samom Kokorovcem na čelu. Domači kotalkarji pa so tudi dokazali, da je Piran ob sposobnih organizatorjih lahko zelo privlačen za razvoj tega športa.

Za nekatere spotakljiva elipsa na Tartinijevem trgu, je s to elitno revijo dobila potrdilo, da je mogoče tu organizirati izredno kakovostne in privlačne prireditve. Bila je prava paša za oči in razumljivo je, da so nastopajoče gledalci nagradili z navdušenim ploskanjem.

Odbor športnega društva - Societa sportiva Pirano, ki ga vodi Plinio Tomasin, je s to prireditvijo dokazal, da imamo v Piranu vrsto dobrih organizatorjev, ki so sposobni kvalitetno popestriti piransko življenje.

P.U.

Pozdrav turistom

Mladi glasbeniki KUD Karol Pahor in Centra za glasbeno vzgojo Koper - Enota Piran, so v letošnji turistični sezoni (posnetek je iz Pirana), večkrat prijetno presenetili goste in mimoidoče z ubranimi zvoki. Piranski mladinski pihalni orkester uspešno vodi vodja Glasbene šole in dirigent Benjamin Makovec.

Lep uspeh veslaškega kluba

Piranski veslaški klub je na mednarodni veslaški regati, ki je bila 10. in 11. septembra v Beljaku - Avstrija, dosegel lepe športne rezultate. V močni konkurenci se je pomerilo okoli 1100 tekmovalcev iz 13 držav. V finalnem delu je dvojni četverec s krmarjem - mlajši mladinci (Tilen Gustinčič, Marko Panger, Kristijan Grižančič, Aleksander Hrvat in krmar Domen Lukežič), dosegel 1. mesto. Dvojni dvojec pionirjev (Lapajne, Panger) je bil tretji, mlajše mladinke pete, tako kot mlajši mladinci. Žerjal Nataša je bila v skifu sedma.

Pouk brez šolskih torbic

Za učence Osnovne šole Lucija je bil prvi teden novega šolskega leta zelo aktiven. Imeli so naravoslovne in kulturne dneve. Nekateri so jih preživeli v sproščenem in živahnem vzdušju v naravi, kot na primer učenci vseh petih razredov. Mladi taborniki (na sliki: 5. C razred), so si v dolini Liminjana, (nedaleč od šole), postavili šotore v katerih so po eno noč tudi prespali. Pod vodstvom učiteljic in s pomočjo tabornikov Roda, so spoznavali naravo, rastline, živalski svet. Imeli so tudi orientacijske pohode, naučili so se nekaj taborniških veščin. (Je najbolj veselo je bilo zvečer ob taborniškem ognju, kjer so si sami pripravljali večerjo. Celo navaden krompir je bil zelo okusen, ko so si ga spekli v žerjavici.

SE VRAČAJO ROKOMETU V PIRANU "STARI DOBRI ČASI?"

Mnogi ljubitelji rokometu se še spominjajo moške in ženske rokometne ekipe, ki sta bili po kakovosti v vrhu slovenskega rokometu. Vendar je žal menjava generacij povzročila nekajletni zastoj v razvoju te panoge. Pred osmimi leti se je nekaj zanesenjakov odločilo za ponovno ožvitev ženskega dela rokometu v občini. Po nekajletnem trdem delu z mladimi in igranju od pionirskih lig do 2. državne lige, je v sezoni 1992/1993 ekipi uspela ponovna uvrstitev med najboljše, in sicer v 1. državno rokometno ligo. S pridobitvijo nove športne dvorane v Luciji v oktobru 1993 so rokometarice v tekmovalni sezoni 1993/1994 v I. državni slovenski rokometni ligi izpolnile pričakovanja in se v beli skupini uvrstile na 2. mesto.

V novi tekmovalni sezoni 1994/1995 v I. državni ligi, ki bo enotna z 12 najboljšimi klubi v Sloveniji, v klubu pričakujejo, da bodo v domači športni dvorani v Luciji ob podpori gledalcev in ob pomoči generalnega sponzorja podjetja Mercator DEGRO iz Portoroža ter drugih sponzorjev, uspeli uresničiti zastavljeni cilj, to je obstanek v ligi.

Jesensko prvenstvo prične 24. 9. 1994 in zato vabimo občane občine Piran in vse ljubitelje rokometu, da pridejo na naše tekme in nam z glasnim spodbujanjem pomagajo pri zmagah na naslednjih tekmah:

- sobota, 1. oktobra 1994 ob 19.30 uri
RK PIRAN: RK ŽALEC,
- sobota, 15. oktobra 1994 ob 19.30 uri
RK PIRAN: RK KRANJ,
- sobota, 5. novembra 1994 ob 19.30 uri
RK PIRAN: RK BURJA,
- sobota, 19. novembra ob 19.30 uri
RK PIRAN: RK MLINOTEST,
- sobota, 3. decembra 1994 ob 19.30 uri
RK PIRAN: RK BAKOVCI
- sobota, 10. decembra 1994 ob 19.30 uri
RK PIRAN: RK VELENJE."

Rokometni klub Piran

V PORTOROŠKEM ZALIVU TUDI PLAVALCI

Pred pričetkom svetovnega prvenstva v plavanju, ki pravkar poteka v Rimu, je v domači areni portoroškega zaliva in v organizaciji Plavalnega kluba Biser iz Pirana bilo izvedeno 3. odprto prvenstvo Slovenije v daljinskem plavanju. Čeprav se je organizatorju za to tekmovalno prijavilo 25 plavalcev, se jih je na startu 5000 m dolge proge zbralo le 13. Med trinajstico udeležencev je bila tudi ena plavalka.

Kljub skromni udeležbi je organizator pričakoval postavitev novega rekorda proge, kar pa plavalki in plavalcem ni uspelo. Tako je še vedno rekorder portoroške proge Celjan Dejan Tešovič s časom 0:55,30. Po pričakovanju je s časom 0:57,53 zmagal državni reprezentant Nace Majcen (IL), drugo mesto je zasedel Dejan Tešovič (NTC) s časom 1:05,43 in tretje Dejan Madžarič (LL) s časom 1:07,45. Svojega rezultata in osvojitve prvega mesta se je veselila tudi plavalka Tanja Drezglič (BRM). Progo je preplavala v času 1:08,24.

Na kraju naj povemo, da je organizator 3. odprtega prvenstva Slovenije v daljinskem plavanju le-to izvedel brezhibno in si opravičeno prislužil priznanje in pohvale udeležencev, kakor tudi predstavnika Plavalne zveze Slovenije g. Zorana Novaka. Vzdušje, v kakršnem so se plavalci in njihovi trenerji poslovali v Strunjanu, pa je najlepši dokaz, da se bodo prihodnje leto ponovno vrnili na merjenje moči in plavalno progo v areno portoroškega zaliva (S.F.)

VI NAM - MI VAM - VI NAM - MI VAM - VI NAM

Različna merila - nepopravljiva krivica

Z velikim zanimanjem sem prečital sestavke gospoda Žareta Lipuščka o črnih gradnjah. Strinjam se z njim, da je prostor piranske občine najbolj dragocen v vsej Sloveniji. Vsak bi rad imel svoj kotic nekje na "sončni obali". Zato je res potreben red. Toda kakšen?

Sem eden izmed tistih "nesrečnežev", ki menda nima pogojev, da bi mu "njegov domek" ob morju legalizirali. Ne bom se opravičeval, zakaj je prišlo do tega, da sem si zgradil, po mojem, skromno poletno bivališče brez potrebnih dovoljenj. Povem naj le, da bi se morali vsi občinski uradniki z njihovim zavodom, ki ga vodi nekdanji gradbeni inšpektor, tudi potrkati na prsa. Kot drugod, je tudi tu njihova krivda, da so se brez dovoljenja zgrajeni manjši ali večji objekti, širili kot gobe po dežju.

Zdaj smo tam, kjer smo. Ne bom prosil od vrat do vrat, niti ne bom metal sence na druge. Na vse inštanse naše države bom pritiskal, da bo pri obravnavi črnih gradenj v piranski občini, enako merilo za vse.

Nobena skrivnost ni, da so letos brez predhodno potrebnih dovoljenj začeli dozidavati prizidek za Igralnico, da so občinskim uradnikom na očeh brez dovoljenja v višini širili počitniško hišo, da so pri športnem igrišču nadzidali prostore, za katere v začetku niso imeli dovoljenja. In takih primerov bi še našli.

Po kakšnih merilih presoja v piranski občini sporne gradbene posege? Po enakih merilih, kot je videti, prav gotovo ne.

Pri tako občutljivi zadevi je videti, da nekateri ne razumejo, da moramo biti pred zakonom vsi enaki. Tako pri izpolnjevanju predpisov, nič manj pa ne pri posledicah, če smo kaj naredili narobe.

Proti temu se bom na vse kriplje bojeval. In še nekateri drugi izmed stodvajsetih, ki nam preti rušenje.

R.S., Ljubljana

Pes laja, a karavana ...

Vrsto let prihajam v Fiesco. Zaljubljen sem v njene lepote. Tudi letos sem tu prebil prijetne kopalne dneve.

Opazil sem, da so hotel ob jezeru čedno preuredili. Domačini so mi pokazali članek o Fiescu v Primorskem utripu. Iz njega sem zvedel nekaj stvari, ki mi dotlej niso bile znane.

In kaj se je zgodilo po tem, ko je prišlo v javnost, da bo nekdo moral plačati nekaj milijonov mark? Sem vprašal domačine. Nič, so mi povedali. Prav nič. Razen preurejenega doma se tudi ni nič spremenilo. To sem občutil sam, ko se je, kot so mi povedali, zaradi nedokončane čistilne naprave, širil po cele dneve neznošen smrad. In vode je zmanjkovalo, ker menda vodni hram ni dograjen. In cesta je ena sama past. V kampu so se ljudje gnetli brez reda. Nič čudnega, če je to nategovalo živce, da so popuščali do tragičnega spopada.

Pa sem spraševal piranske znance naprej: je o tem vsaj kaj spregovorila občinska skupščina? In Zeleni, ki so menda na-

jbolj bentali, ki so začeli graditi bungalove? Niso imeli nobenega predloga, kako naprej? Čeprav je bil njihov predstavnik že pred letom predsednik posebne občinske komisije za Fiesco. Ki pa ni nikoli poročala skupščini. Ob nekaj stroških za seje je neopazno izdihnila.

In kaj vodilni ljudje v občini? Niso čutili, da bi morali ob tem nekaj povedati javnosti?

Nič, nič, nič. Le gluha tišina, ljudje pravijo; pes laja, karavana pa ... O njej ne da bi govorili.

Jože Fridman, Velenje

Nadaljevanka "Podkupnine vedno znova" brez happy enda?

Mnogi ste v Primorskih novicah od 2. do 16. avgusta najbrž z zanimanjem prebirali nadaljevanko o ozadju nastajanja portoroške Igralnice. Vse pa kaže, da se bo nadaljevanka pod drugim peresom in v drugem časniku spet pojavila v javnosti. V torek, 30. avgusta so v restavraciji sečoveljskega letališča srkale hladilno pijačo štiri zanimive osebnosti (dve sta zagotovo iz naših domačih logov).

Ob skranju pijače, ob poslovnih nasmehih, dovtipih in resnih ponudbah so krožile iz roke v roko različne listine.

Eden izmed njih (naše gore list) je predstavljala listine, ki se na drug način dokumentirajo. Perleve opise o denarjih, ki so svojčas menjavali lastnike. Tako, kako je eden izmed akterjev za pridobivanje licence "pokasiral" 1,5 milijona lir, kako je drugi skoraj leto dni prejemal po 120.000 lir mesečno, tretji pa je prišel do lastništva lepe jadrnice.

Enega izmed četverice so te in še druge listine tako zanimalo, da je izlekel iz mape svoja papirna dokazila. Ta pa naj bi segala v novejši čas. Drugi trije so smeli v te listine (ki naj bi bile z dejstvi še bolj spektakularne kot one iz Perlejevih nadaljevanj) poškiliti samo z enim očesom. Dobili pa bi jih lahko, če bi jih bili pripravljeni zamenjati z listinami iz "svinčenih časov".

Kako se je kupčija končala ni znano. Gotovo je le, da je vsaka stran visoko cenila svoje gradivo. Morda tudi kaj izsiljevala. Daje pa misliti, da molje peresa ne bodo ostali samo pri bežnem ogledu listin. Pa najsi bodo to originalne, iztrgane ali pa celo narejene za praktične poteze sedanjega časa. D.F.

Naravno bogastvo je širše...

Z zanimanjem sem prebral v 7-8 številki UTRIPA sestavek "Istra vabi". Zares enkratno privlačne kraje premalo poznamo. Motilo pa me je, da so povsod opisane predvsem cerkve kot krajevne znamenitosti. Saj so, razen njih, pa je v vsakem kraju zanimanje vrednega še marsikaj drugega. S širšimi predstavitvami bi bil sestavek še bolj dragocen.

P. Ž., Izola

Pripomba uredništva: V načelu imate prav. Prav lepa hvala za pripombo. Na majhnem prostoru se je pisec moral omejiti na najznačilnejše. Vsak kraj pa zasluži obširnejšo predstavitev. Nemški

Kaj pa naše turistično društvo?

Poleti sem bil v Kranjski gori. Turistično življenje se je kar bohotalo. Na vsakem koraku je bilo videti, da ves kraj diha s turizmom. Srce tega pa je turistično društvo.

Tudi v drugih turističnih krajih (Bled, Bohinj, Radenci, Laško) so letos skušali čim bolj popestriti poletne sezonske mesece. In v vseh teh krajih je javno nastopalo kot nepogrešljiv člen tamkajšnje turistično društvo.

Kaj pa pri nas? Poletne mesece je bilo več zanimivih prireditev kot leta prej. Niti v enem primeru pa nismo zasledili, da bi bilo pri tem pomemben dejavnik turistično društvo. Kot da ga ni. Čeprav je nekaj povezovalo tudi pri nas skoraj polovico vsega prebivalstva.

Nekateri pravijo, da se pri nas turistično društvo ne more uveljaviti, ker je tu Poslovna skupnost. Drugi menda ne brez osnove, pravijo, da je donedavni

predsednik s svojo nesposobnostjo tako globoko spravil društveno dejavnost pod rušo, da ga zdaj tudi novemu odboru ne uspe obuditi.

Naj bo tako ali drugače. Turistično društvo nam je še kako krvavo potrebno. Vsak turistični kraj lahko zaživi le, če je pri tem udeleženo čim več prebivalcev. Ne nazadnje bi turistično društvo moralo tudi združiti interese stalnih prebivalcev in jih povezovati s poklicnimi enotami turističnega gospodarstva.

Pri nas čedalje bolj narašča prepad med stalnimi prebivalci in vsem, kar je vključeno v pridobivanje dohodka iz turističnega gospodarstva. To je vsem skupaj vse prej kot v korist.

In kdo naj poskrbi, da bi se to spremenilo? Vsekakor ne ohromljeno, čeprav registrirano turistično društvo. Pač pa vanj prijetno povezani ljudje, ki delujejo kot celota, ki nekaj znajo in predvsem, ki vedo, kaj hočejo.

Vojko Barle

potopisec Hans Laubhorn je zapisal, da si v vsakem kraju velja obvezno ogledati tri stvari: svetišča, pokopališča in stranišča. (po naključju se vse tri besede v slovenščini končujejo na -išča). Te so menda najznačilnejši odraz preteklosti in sodobne kulture nekega kraja.

Marsičesa se lahko naučimo

Neznosno vroči poletni dnevi so marsikoga pregnali v hlad gorenjskih avtocampov, hotelov, domačij kmečkega turizma. - Če si je kdo ohlajal "vročo glavo" s primerjavo obmorskega z gorenjskim turizmom, kot je to storila spodaj podpisana, je prišel do zanimivih ugotovitev:

V desetih dnevih, prebitih v avtocampu v Gozd Martuljku, me je razočarala edinole ponudbe v hotelu s 4 zvezdicami v Hotelu Špik v Gozd Martuljku. Na reklamacijo, da so me posedli k steni in ne k oknu s prelepim razgledom na gorsko skupino Špik, sem zvedela, da so mize ob oknu rezervirane za italijanske goste. Na reklamacijo, da so testenine v

juhi (in ne domači rezanci, kot je obljubljen jedilni list) trdi, je šefica sale svetovala, naj si pomagam s kruhom. To pa je tudi edina zamera na račun kranjskogorske turistične ponudbe.

Kar nekaj gostišč sem obiskala v naslednjih dneh. Ne bi mogla prehvaliti gostišča Pri Jožici v Gozd Martuljku, kjer je vse res NAJ NAJ. Od natakarič, ki enako vlijudno postrežejo slovenskega kot italijanskega ali avstrijskega gosta, do hrane, ki je nadvse okusna, sveža in pestra.

Če si pred leti v Kranjski gori še doživel, da ti je natakarič vrnil premalo drobiža, zaračunal več kot je bilo zapisano v jedilnem listu in ni zamenjal presoljene juhe, se letos to ni več ponovilo.

Brezhibno čisti prti, poškrbljeni nadprti nadprti in serviete, natakariji, ki so gotovo opravili izpite v gostinskih šolah z odliko, ob tem pa nič manj prijazno postregli domačega in brez servilnosti tudi tujega gosta. Ob tem se (po mojih izkušnjah) niso zmotili pri računu sebi v prid. Z vsem tem so kar brez besed vabili: Vrnite se še k nam na kosilo, večerjo ali le na pijačo.

Ob vsem tem se kar sama ponuja primerjava s piranskimi in portoroškimi gostišči: nekemu natakariju je odveč, če mora premakniti mizo, ko pride večja družba na večerjo. Drugod gostišče ne zasluži vseh zvezdic, s katerimi se kiti, ali pa postreže s pregretimi štruklji ali slabimi vampi. Pozna se, da natakariji (natakarič) niso v šolah jemali poglavje o lepem vedenju, kjer je alfa in omega, da se naučiš reči "prosim" in "hvala". In to, da ima gost (skoraj) vedno prav. Četudi je ta poklic v neznosni vročini težak, gostinskih delavcev ne opravičuje, če gosta nemalokrat obravnavajo kot nepotrebno nadlogo!

Zdaj, ko se poletna turistična sezona izteka, bi si morda naši gostinski delavci ogledali, kako na Gorenjskem in še marsikje postrežejo gosta. Mu z mnogimi drobnimi pozornostmi (ki pa nič ne stanejo) pokažejo, da je dobrodošel.

In v Gozd Martuljek in Kranjsko goro se bom gotovo še vrnila. Četudi ne bo tako izjemno vročega poletja, kot je bilo letošnje. Z.J.

ČE TI "PAJK" ODPELJE AVTO

Če ti "PAJK" odpelje avto v Piranu, v trenutku postaneš nepismeno teslo, ki je izgubilo dostojanstvo rekoč motoriziranega državljana ali turista. Ni pomembno, kdo si, od kod si, kaj si! Tvojih vzdihljajev nihče "na ravbar komandi" ne jemlje resno. Celo pes, ki za visoko ograjo čuva tvoj avto, te lahko oblaja in če bi ga gospodar ne pridržal, tudi ogrize.

Ko iščeš usmiljenje, se spomniš, da nikjer ni bilo znaka za prepovedano parkiranje. Povedo ti, da bi ga moral videti že pri spustu v Piran in pa, da je tudi tam, od koder so ti odpeljali poreden avto, najbrž podoben znak. Ko se izgovarjaš na mitničarja v srednjeveški hišici, ki ti je potisnil v roko nekaj parkirni list, samo še potrjuješ svojo neinformiranost.

Pravila so pravila in avto boš lahko odpeljal iz filmskega okolja odlagalističnega avtomobilov, samo preko trupla čuvajev ali pa za skoraj dest tisoč dolarjev, ki jih je odtiskal občinski kompjuter. Tvoj poredni avtomobilček je nenadoma postal pomembna osebnost na občinskem seznamu turističnih tolarjev.

Mesto se ti za vedno vtisne v spomin, ko ugotoviš, da pri sebi nimaš toliko denarja kot ga zahtevajo, da v mestu nimaš znanca in da boš zadolžnico poravnal preko žiro računa na pošti. "NE, NE, O, TO, PA NE!" Avtomobila ne dobiš in pika.

Navržejo še, da bi ti pri tem morda lahko pomagal samo gospod PAJK, ki pa s pajkom z malo začetnico ni v sorodu in je podobnost imena zgolj slučajna. Ko nekje stakneš telefonsko številko gospoda Pajka, tega ni doma. Nekje pa vendarle mora biti nekdo, ki ti lahko pomaga, brskaš po spominu.

Spomniš se sošolcev, znancev, bežnih znancev in vsakega domačina, ki te je lepo pogledal, da bi ti pomagal priti do tvojega poredneža za visoko ograjo in da se čimprej odpelješ iz mesta, ki ne razume, da ravno tisti dan nimaš pri sebi deset jurjev. Nekako se znajdeš - saj smo vendarle v letu turizma in ti ne smeš delati zdrahe. NE, NE, NE, TI PA NE! Zakaj pa ne? ZATO, KER NE!

Sicer je pa tako vsem vseeno. Obala že okoli desete ugasne luči, turizma se ne grejo več in tudi jaz tega ne zdržim več. Tudi pošta, po kateri mi bodo domači poslali denar, je že zaprta. Potrkal bom pri PAJKU in

ga poprosil za prenočišče in milost. Kajti jutri bo odkupnina za moj avto še višja.

Skoraj vsako mesto ima svojega Pajka. Toda Piran je zaradi svoje srednjeveške mitnice ob vstopu v mesto tudi s Pajkom posebnost.

MFK

Market 1. maj Piran
Zdenka Zupancić s.p.
Trg 1. maja, 66330 Piran

Dobrodošli v našem marketu!

Nudimo pester izbor dnevno svežih živil; kruh, pecivo, mleko in mlečne izdelke, suhomesnate izdelke, salame, sir, testenine, vino, pivo, sokove in druge vsakodnevne potrebščine po ugodnih cenah.

Odprto: Od 7.00 do 12.00
Ob sobotah do 7.00 do 20.00
Ob nedeljah od 8.00 do 12.00

Utripov gastronomski vodnik

Posebnosti gastronomske ponudbe "Naša gostišča" Kuharski mojstri "Primorski menü"

V vinu je resnica

Pogled v kozarec vina je za strokovnjake barva, vonj, okus, za umetnike navdih, za zbrano omizje veselje ob rojstvu, ali žalost ob izgubi. Za vinogradnika in vinarja preživetje, za prijatelje razlog za srečanje. Vino je darilo narave, ki skriva v sebi nikoli do konca izpovedano zgodbo.

Še nikoli toliko odličnih vzorcev

Letošnji jubilejni 40. mednarodni vinogradniško-vinarski sejem v Ljubljani (29.8.-3.9.1994), je navdušil 25 tisoč obiskovalcev, ki so se ob čudoviti in pestri ponudbi zlahke kapljice kar težko znašli. Na sejmu se je predstavilo 164 razstavljalcev, od tega 44 tujih iz 22 držav s petih celin. Razstavljenih je bilo 1.298 vzorcev vin, od tega 597 slovenskih. Slovenski vinarji so osvojili 12 vrhunskih zlatih medalj, 60 zlatih in 266 srebrnih. Naziv šampiona je osvojilo štajersko vino laški rizling-suhi jagodni izbor letnik 1992 iz Vinagrove kleti Maribor. Laški rizling je sicer najbolj razširjena sorta v Sloveniji. Iz prvotne domovine Francije se je pri nas razširil v drugi polovici 18. stoletja in postal, zlasti na Štajerskem, prava nacionalna pijača. Slovenski vinogradniki se lahko, od kar je sejem začel svoje poslanstvo, pohvalijo kar z lepim številom odličij. Osvojili so 37 šampionov! Tudi Primorci nismo ostali praznih rok; na vinorodnih rajonih smo donegovali odlična vina in zanje prejeli šampione: Brda Dobrovo leta 1961 za rebulo, Agraria Koper leta 1973 za merlot, KK Vipava 1977 za vipavski merlot, in leta 1990 za rose'. Veliko presežkov V naših kletih je vedno več presežkov vina. Na zahtevnem svetovnem tržišču bodo, tako kot ugotavljajo, našla pot le kakovostna sortna vina. Tega se še kako zavedajo vinogradniki in vinarji, ki bi že v naslednjih nekaj letih radi prodali 20 milijonov litrov zlahke kapljice.

En honorem vini (v čast vinu)

Prvi slovenski vinski turnir Gradiščansko - panonski Red Vitezov Vina iz avstrijskega vinogradniškega in vinarskega središča Eisenstadt, je na 40. jubilejnem vinskem sejmu VI-NO '94 v prostorih sejmišča 30. avgusta 1994, priredil prvi slovenski viteški turnir laškega rizlinga letnika 1993. Sprejeta načela Reda Vitezov Vina govorijo o pospeševanju kulturnega uživanja vina, čaščenju in razglasjanju vseh dobrih stvari v in o vinu. Udeleženci turnirja so prejeli častne diplome, prvaki skupin plakete z napisom in grbom Reda, zmagovalci pa veliki grb Reda z ustreznim napisom "in honorem dei et in honorem vini".

Turnirja in pokušnje vin sorte rizling se je udeležil tudi predsednik republike Milan Kučan.

Kitajska večerja

V kitajski restavraciji CHINATOWN, ki že nekaj mesecev gostuje v portoroškem Grand hotelu Metropol, si lahko privoščite specialitete južnokitajske kantonske kuhinje. Za vas smo izbrali naslednji

MENÜ

Gosta juha s sladko kornizo in rakovim mesom

* Zavitki z zelenjavo

* Goveje rezine z bambusovimi vrščiki ali raka na žaru v limonini omaki

Opraženi rezanci na hongkonški način

* Mandljeve žele z mešanim sadjem ali ohlajen mangov puding

Če tudi po več poskusih ne boste spravili zalogačka v usta s palčkami, vam bodo ponudili pravi (slovenski) pribor. Dober tek!

VSEVEDOV KOTIČEK

Tudi letošnja turistična sezona je minila v znamenju smetnjakov, iz katerih je bohotno silila na plan milo dehteča vsebina. Ali je kaj upanja, da bomo na Obali dočakali čase, ko ne bomo več vesoljnemu svetu razkazovali naše neurejenosti? (Občutljiv)

Zakaj le bi morali smeti skrivati? Tujemu turistu, ki želi spoznati našo deželo, prav vsebina smetnjakov lahko marsikaj pove o našem standardu in načinu življenja. Zavržena embalaža iz uvoza pa je sploh jasen znak, da smo povezani z Evropo in ostalim svetom.

Ali se ti ne zdi, da je že skrajni čas, da bi zamenjali vladno? (Naveličan)

Nikar! Izkušnje nas učijo, da je vsaka naslednja slabša od prejšnje.

Slovinci kar precej denarja potrošimo za alkoholne pijače, kar se mi zdi zelo nezdrav pojav za tako majhen narod. Ali je kakšna vladna institucija, ki se resno ukvarja s tem problemom? (Abstinent)

Vse vladne institucije se ukvarjajo z njim: njihovi ukrepi so taki, da nemočnim Slovincem res ne preostane drugega, kot da se ga sem ter tja nalezajo in pozabijo na težave.

Kaj se dogaja s sindikati? Včasih so vsaj poskrbeli za ozimnico in veselico, zadnje čase pa sploh ne slišimo zanje. Spričo dogodkov (nezaposlenost, slabe plače, ukinjanje delovnih mest) bi jih morali čutiti na vsakem koraku. (Osupel)

Sem slišal, da se borijo za svoje plače in položaje, pa jim zmanjkuje časa za delavce.

Zaprosil sem za italijansko državljanstvo, pa me zdaj vsi sodelavci gledajo postrani. Ali misliš, da sem ga polomil? (Renegat)

Star pregovor pravi, da za neumnosti in nepravilnosti, ki se zgodijo, niso krivi le tisti, ki so jih ušpičili, ampak predvsem tisti, ki jim tega niso znali preprečiti. Tvoji sodelavci naj torej iščejo krivca v Ljubljani.

Kako to, da se papež na svoji poti na Hrvaško ne bo ustavil v Sloveniji? (Pobožen)

Bržkone je dobričini nekdo prišepnil, da nas jemlje vrag, pa se mu noče mešati v posle.

Odločno protestiram proti načrtovani gradnji cestnega omrežja! Saj to je vendar začetek ekološke katastrofe! Kaj meniš ti na to? (Naravovarstvenik)

Beži no, kaj čvekaš! Če do danes ekološke katastrofe ni povzročilo pranje umazanega denarja na vseh koncih in umazanega perila v parlamentu, je tudi ceste ne bodo!

Dosti se govori o čistosti slovenskega jezika v javni rabi, kakšnih dobrih rezultatov pa ne zasledim. Ali ne bi kazalo uzakoniti denarnih kazni za podjetja in ustanove, ki ne spoštujejo čiste slovenščine? (Perfekcionista)

Človek božji, kaj pa marnjaš! Denarne kazni! Ali si sploh predstavljaš, kako visoke bi bile kar čez noč televizijske in časopisne naročnine, da bi uredništva lahko krila stroške kazni?

S. Požar

Nedokončana zgodba

Na sejmski prireditvi Vse za otroka v Športnem centru Lucija od 26. do 28. avgusta, v organizaciji firme Intermarket Portorož, smo z zanimanjem sledili pogovoru staršev odvisnikov s prizanimi strokovnjakoma dr. Milanom Krekom in diplomiranim psihologom Aleksandrom Zadelom. Otvoritveni pozdravni govor je imela prof. Vojka Štular, ravnateljica Gimnazije Piran, ki si je nato skupaj z mladimi obiskovalci ogledala razstavi prostor. Program je povezovala znana radijska napovedovalka Menči Klančar.

Dobro zastavljena prva tovrstna prireditev v Luciji je pritegnila manj obiskovalcev kot so pričakovali organizatorji, vendar je pokazala, da bi lahko s skupnimi akcijami, nekaterimi tehničnimi dopolnitvami, zlasti tudi z večjo promocijo, bolje vsestransko izkoristili sicer lepo, a še dokaj neznano novo športno dvorano v Luciji.

Medtem ko so trgovci poskrbeli za ponudbo oblačil, šolskih potrebščin in drugo, so otroci popestrili prireditev z igrkami in točkami iz akrobatike. Tjaša Lotrič (Radio Morje) je navduševala mlade risarke in risarje. Nastopili so tudi kotalkarji iz Portoroža in baletna skupina iz Celja. Udeleženci so si z zanimanjem ogledovali svojevrstno atrakcijo za katero je poskrbel Pokrajinski muzej Ptuj. Videli so lahko nekatere muzejske zbirke, maske, koranta, kopije rimskih oljenk in rimske kostume, v kartere so se oblačili otroci. Nekateri najmlajši so veseli odhajali s povsem novo sodobno pričesko. Otroci staršev vsega ne zaupajo

Precejšen del programa je bil rezerviran za pogovore na teme Človek v stiski, Človek in droga, Starši odvisnikov javno o težavah svojih otrok.

S starši odvisnikov-organiziranimi v Društvu SVIT- (žal jih je bilo na pogovoru zelo malo, kot da na Obali ni nikakršnega tovrstnega problema, ali pa takšne teme pri nas še niso zrele za javnost), sta se pogovarjala priznana strokovnjaka s tega področja dr. Milan Krek in dipl. psiholog Aleksander Zadel. Nimamo natančnih podatkov koliko ja pravzaprav mladih odvisnikov na Obali. Kakšne so njihove težave, kje so korenine zla, ki mu z eno besedo pravimo droga.

Kakšen je odnos družbe do tega pojava. Vprašanja pač, ki so vedno bolj pereča, kot je pereč pojav. To je bio psiho-socialna bolezen. Ljudje, ki si dajejo "korajžo" z drogo so v bistvu veliki reveži, potrebni pomoči. Morala pa jih ponavadi meče na smetišče. V javnih nastopih je treba jasno povedati, da gre za bolnike, ne za kriminalce in da je treba z njimi tudi tako ravnati, je rekel dr. Milan Krek. Moralistični pogled na to je lahko ovira. Kakšen moralni prestop je, imeti odvisnika v družini? Prelomno dejanje je, biti dovolj zrel in stopiti na trubuni in javno spregovoriti o tem problemu. Starši so tokrat zares javno, brez občutka moralne krivde, povedali veliko grenkih resnic. Starši ponavadi prepozno zvedo, da z njihovim otrokom ni nekaj v redu. "Najhujši trenutek zame je bil, ko sem našla iglo, ki jo je skrival moj lastni otrok", je dejala sogovornica. "Kaj storiti, na koga se obrniti? Pogovarjam se z drogo, ne s svojim otrokom, vprašam se kaj sem zakrivila, da je prišlo do tega? To je v prvi vrsti globok pretres v družini, srečanje s samim seboj, s svojim življenjem, je dolga nedokončana zgodba". V pripravi je nov zakon o prometu, uporabi in kontroli drog, ki bo nadomestil še vedno veljavnega iz leta 1976. Ostaja upanje, da bo bolj konsistenten, napreden in v pomoč onim, ki se s tem "nevidnim" družbenim problemom neposredno ukvarjajo.

"Obljubljam"...

Tradicionalna turistična prireditev - Neptunov krst, je tudi letos pritegnila pozornost številnih gostov in domačinov.

V soboto, 10. septembra so se zbrali v bernardinski laguni mladi bodoči pomorščaki. "Sužnji" (126 prvošolcev Srednje pomorske šole v Portorožu), so pohlevno služili ukazom dijakov starejših letnikov, preoblečenih v vojake, viteze, rablje, pirate - prave gusarje. Obblečeni v žaklovinaste vreče so vlekli vrv, top, nosili ladijsko skrinjo. Na okrašenih nosilih so nosili "boga Neptuna", ki je prišel iz najglobljih globin morja. Prvošolčki so mu obljubili, da bodo v 4 letih končali srednjo šolo in postali "svetli pomorščaki". On, bog Neptun, pa jim je obljubil, da jih bo varoval pred nezaposlenostjo, samovoljo direktorjev in vsak dan bolj sprtimi skupščinami in politiki. Mladi "sužnji" so morali najprej piti morsk vodo, nato so jih "gusarji" zmetali v morje.

Mladi se zavedajo krize v pomorstvu, vendar kljub vsemu vedrih obrazov gledajo v prihodnost.

RENT-A-CAR

LELA

ORGANIZACIJSKE STORITVE

Marinko Babič
s.p. Lucija

Tel/Fax: 066/70-162, Mobitel: 0609/615-943

NUDIMO ŠE:

- * ORGANIZACIJSKE STORITVE
- * POSREDOVANJE PRI NAKUPU IN PRODAJI NEPREMIČNIN
- * UZDRŽEVANJE OBJEKTOV

Italijanski odvetniki v Portorožu

Združenje italijanskih odvetnikov-igralcev tenisa je konec avgusta organiziralo v Portorožu 7-dnevni, osemnajsti po vrsti, teniški turnir AIAT. Letošnji turnir na katerem je sodelovalo blizu 300 odvetnikov in njihovih družinskih članov, so prvič organizirali zunaj Italije. Obisk odličnih gostov je po mnenju gostitelja turnirja, Hotelov Metropol, bil lepa promocija za Portorož in Slovenijo, saj predstavljajo udeleženci izredno zanimiv sloj italijanskega prebivalstva. Turnir so zaključili z gala večerjo na kateri so zmagovalcem podelili pokale in priznanja. Zaključne slovesnosti so se udeležili Paolo Galgani, predsednik italijanske teniške zveze, Paolo Picasso, predsednik tržaške odvetniške zbornice, Marjan Jakič, državni sekretar za turizem, Franko Fičur, predsednik SO Piran, Mitja Stupan, predsednik slovenske odvetniške zbornice, Mitja Logar OKTPS in drugi ugledni gostje.

Ameriško-slovenska poslovna konferenca

US Business Council for Slovenia in Služba za ekonomske odnose s tujino pri Gospodarski zbornici Slovenije, organizirata 19. in 20. septembra v Bernardinu srečanje ameriških in slovenskih poslovnežev. Pogovarjali se bodo o možnostih dolgoročnega sodelovanja, trženja in naložb v Sloveniji.

ZLATI BOBEN '94

Letošnji mednarodni festival Nove Evrope in Slovenski oglaševalski festival Portorož '94 bo v Avditoriju od 11. do 14. oktobra. Portorož je že dvajset let gostitelj marketinškega oziroma oglaševalskega festivala, ki se je vseskozi razvijal kot se je razvijala stroka. Bolj znan je bil pod nazivom Jugoslovanski festival tržnih komunikacij. Prva leta po osamosvojitvi je bil samo slovenski, lani z mednarodno udeležbo, letos pa naj bi organizatorji festivala pritegnili k sodelovanju dežele Nove Evrope. Mojca Randl, direktorica festivala je prepričana, da bodo krajin Portoroža in širše okolice vzeli ta dogodek za svojega in prispevali h kar največjemu uspehu festivala.

ADRIATIC INVESTICIJSKI SKLAD

Pooblaščen investicijska družba d.d. Koper, ki bo naložbe usmerjal v turizem, promet in zveze ter v podjetja na širšem področju **PRIMORSKE**

**Vas vabi, da vpišete svoj
CERTIFIKAT
na naslednjih vpisnih mestih;**

- v enotah in agencijah **Adriatic** Zavarovalne družbe d.d.:
CENTRALA, Koper, Ljubljanska 3a, 066/ 38-192
Poslovna enota KOPER, Pristaniška 12, 38-192
ZAVAROVALEC, Koper, Pristaniška 14, 37-277
ZAVAROVALEC, Ankarana, Jadranska 42, 527-550
ZAVAROVALEC, Škofije, Škofije 208, 549-035
AGENT, Koper, Beblerjeva 1, 281-522
AGENT, Portorož, Obala 107, 70-816
AGENT, Piran, Ul. IX. korpusa 10, 73-482
AGENT, Izola, Cankarjev drevored 4, 63-611
- v ekspoziturah **Abanke** d.d. v Kopru, Izoli in Luciji,
- v enotah hranilnice **FIBA** v Kopru in Izoli.

NACIONALNA FINANČNA DRUŽBA

Vse dodatne informacije dobite na sedežu Adriatic investicijskega sklada d.d., Koper, Ljubljanska 3a - telefon 066/ 43-119, 38-192.

NOVO! NOVO! NOVO!
splošna banka koper
je razširila svojo mrežo
BANKOMATOV.

Enajstim bankomatom Splošne banke Koper ter stopetdesetim bankomatom po vsej Sloveniji so se pridružili še trije bankomati, kjer lahko odslej dvigujete gotovino:

v KOPRU

na Titovem trgu pri marketu Jestvine,

v OLMU

pri vhodu v agencijo banke in

v IZOLI,

Cesta v Jagodje 2 - pri marketu v Jagodju.

**PONOČI IN PODNEVI.
VEDNO V SLUŽBI.
BANKOMATI
SPLOŠNE BANKE KOPER.**

splošna banka koper

primorski utrip

Ustanovitelj in izdajatelj

informa

Tržno komuniciranje in informiranje
Portorož, Ljubijska 91, Tel. & Fax: 066/70-185
Opr. prigl. št. 40-4/93 Rep. uprava za javne prihodke izpostava Piran / Franc Krajnc s.p.
ŽR št.: 51400-620-63-05-1202111-6502/85 SB Koper, PE Piran
Glavni in odgovorni urednik: Gustav Guzej / Uredništvo: Vesna 16, Portorož, Tel.: 066/74-005
Časopisni svet: dr. Ljilj Jakomin (predsednik), dr. Mirana Malc, Stefano Lusa, Janez Deregi, Nino Spinelli
Elektronska obdelava in prelom: Grafit Line Izola d.o.o. / Tisk: Tiskarna VEK Koper
List izhaja mesečno, cena za izvod 50 Sit.
Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-889/93-23/288 je časnik Primorski utrip proizvod informativnega značaja iz 13. točke tar. št. 3 tarife prometnega davka, po kateri se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.